

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 181 (XXV) — Nr. 784

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Sâmbătă, 14 decembrie 2013

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE SENATULUI			
17.	1	ministrii dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și al șefului Cămarilor de Comerț și al șefului Cămarilor de Agricultură și Pădure	9–13
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 449 din 6 noiembrie 2013 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, 3 și 18 din Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene	2–7	ACTE ALE CASEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE	
★		1.012.	14–30
Opinie separată	8–9	ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
3.484.		17.	31
★			
		Rectificări	32

DECIZII ALE SENATULUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

DECIZIE

privind asigurarea conducerii Senatului în perioada 16—19 decembrie 2013

În conformitate cu prevederile art. 40 alin. (2) din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare,

Președintele Senatului decide:

Articol unic. — În perioada 16—19 decembrie 2013, conducerea Senatului va fi asigurată de domnul senator Cristian-Sorin Dumitrescu, vicepreședinte al Senatului.

PREȘEDINTELE SENATULUI
GEORGE-CRIN LAURENȚIU ANTONESCU

București, 13 decembrie 2013.
Nr. 17.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 449

din 6 noiembrie 2013

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, 3 și 18 din Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Marius Daniel Morar	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

I. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene, obiecție formulată de Președintele României, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a) și art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 3.792 din 9 octombrie 2013 și constituie obiectul Dosarului nr. 631A/2013.

II. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se susțin următoarele:

1. Prevederile Legii privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene, transmisă Președintelui României spre promulgare, sunt neconstituționale, deoarece contravin dispozițiilor art. 1 alin. (5) și art. 147 alin. (2) și (4) din Constituția României, întrucât, pe de o parte, conservă soluții legislative constatate ca fiind neconstituționale prin Decizia Curții Constituționale nr. 784 din 26 septembrie 2012 și, pe de altă parte, nu respectă considerentele care au stat la baza Deciziei Curții Constituționale nr. 683 din 27 iunie 2012.

2. Se menționează că legea criticată nu stipulează cu privire la rolul Președintelui României în procedura de elaborare și adoptare a mandatului la Consiliul European; viciul de neconstituționalitate astfel sesizat, chiar în ipoteza în care ar fi interpretat în sensul unei omisiuni legislative, nu poate fi ignorat, cât timp generează încălcarea dispozițiilor art. 80 alin. (1), coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție.

Or, potrivit art. 147 alin. (2) din Constituție, era de competența exclusivă a Parlamentului reexaminarea dispozițiilor constatate ca fiind neconstituționale și punerea lor în acord cu textele constituționale încălcate, cu respectarea considerentelor care au stat la baza deciziilor Curții Constituționale nr. 784 din 26 septembrie 2012, respectiv nr. 683 din 27 iunie 2012.

3. Având în vedere că reprezentarea României este un drept originar al Președintelui României, acesta din urmă poate delega, printr-un act de voință expres, atribuția de a participa la reuniunile Consiliului European, atunci când consideră necesar, elaborând și aprobând mandatul. De aceea, se apreciază că propunerea mandatului de către Guvern și amendarea acestuia de către Parlament sunt neconstituționale, contrare Constituției și jurisprudenței Curții Constituționale.

4. Se susține că art. 18 din lege cuprinde dispoziții cu privire la procesul de elaborare și adoptare a mandatelor, însă rolul Președintelui României este deformat în substanța sa. În acest sens se menționează că, deși Președintele României, în calitate de șef al statului și conducător al politicii externe a statului român, are dreptul de a emite mandate, atunci când consideră necesar, fără alte condiționări din partea puterii legislative sau

executive, în procedura de emitere a mandatului se interferează Parlamentul, aspect care vine în contradicție cu art. 80 alin. (1), coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție. Astfel, Președintele României își pierde atribuția de a emite mandatul de reprezentare la reuniunile Consiliului European, deși acest drept îi este conferit de Constituție.

5. Se mai arată că art. 18 alin. (4) din lege poate fi interpretat în sensul existenței a două mandate necorelate între ele, unul al Guvernului, ce poate fi cenzurat de către Parlament, și altul al Președintelui României, „încredințat Guvernului”, ceea ce este de natură să creeze confuzie și să conducă la un alt blocaj de natură constituțională.

Mai mult, „asemenea atribuții ale Președintelui României, pe planul politicii externe, nu le regăsim nici în alte articole ale legii, ele fiind ignorate de către legiuitor, deși reprezentantul statului în plan extern este Președintele României”.

6. În ceea ce privește elaborarea „mandatului” la Consiliu, Președintele României susține că nu se poate realiza o separare a mandatului la Consiliu, elaborat de Guvern, față de poziția susținută de șeful delegației în cadrul Consiliului European. Pentru ca România să aibă, pe plan extern, o poziție comună în cadrul celor două instituții, este necesară o unitate de abordare a activității Uniunii Europene în Consiliu și în Consiliul European, ceea ce se poate realiza doar prin corelarea mandatului la Consiliu cu susținerea șefului delegației în cadrul Consiliului European. Așadar, Președintele României apreciază că art. 2 și 3 din lege cuprind omisiuni cu privire la atribuțiile Președintelui în ceea ce privește pregătirea participării României la procesele decizionale ale Uniunii Europene. Participarea puterii executive a statului român la activitățile decizionale ale Uniunii Europene nu poate fi separată, în funcție de participare, între Consiliu și Consiliul European, astfel încât nu poate fi considerată decât artificială separarea mandatelor de reprezentare a României în mandate pentru Consiliu și mandate pentru Consiliul European.

Operarea unei separări procedurale, în funcție de autoritatea națională care aprobă mandatul, între mandatul de participare la Consiliul Uniunii Europene și mandatul de participare la Consiliul European este neconformă cu litera și spiritul tratatelor constitutive ale Uniunii Europene.

Se mai apreciază că activitatea Guvernului în cadrul Consiliului Uniunii Europene este una de execuție, derivată, și nu originară, cum este cea a Președintelui României în cadrul Consiliului European.

În concluzie, se apreciază că atribuțiile Președintelui în ceea ce privește elaborarea și aprobarea mandatelor trebuie să se exercite și în legătură cu participarea puterii executive la activitatea Consiliului Uniunii Europene.

În acest fel este asigurată respectarea ordinii constituționale, respectiv art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție, pe de o parte, și unitatea de abordare a activității Uniunii Europene în Consiliul Uniunii Europene și Consiliul European, pe de altă parte.

În consecință, se apreciază că definițiile stabilite la art. 2 lit. e) și f) din lege încalcă art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție prin omiterea atribuțiilor Președintelui în materia elaborării și aprobării mandatelor, pe de o parte, și prin promovarea unei separări arbitrare între Consiliul Uniunii Europene și Consiliul European sub aspectul mandatului, afectând astfel exercitarea atribuțiilor anterior precizate.

Se mai susține că art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție stabilesc „autoritatea” Președintelui de a finaliza procesul de elaborare a mandatelor de participare la activitatea Uniunii Europene, astfel încât sunt neconstituționale și dispozițiile art. 3 alin. (2) și (4) din lege.

7. Așadar, se apreciază că dispozițiile legii criticate au fost adoptate cu nerespectarea prevederilor art. 1 alin. (5), art. 147 alin. (2) și (4), precum și ale art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție.

III. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

Președintele Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale, cu Adresa nr. 2/5.683 din 29 octombrie 2013, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 4.040 din 29 octombrie 2013, punctul său de vedere, prin care apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată și solicită respingerea acesteia „ca inadmisibilă”.

Se arată că art. 2 lit. e) și f) din legea criticată explicitează noțiunile de „mandat” și „mandat general”, iar art. 3 din lege reglementează procedura de consultare dintre Parlament și Guvern cu privire la modalitatea de lucru dintre acestea, având în vedere că negocierile la nivel european au implicații directe asupra politicilor interne ale României.

În privința criticii de neconstituționalitate ce privește art. 18 din lege, se susține că, în conformitate cu art. 1 alin. (4) și art. 148 din Constituție, Parlamentul și Guvernul nu pot fi excluși cu desăvârșire din controlul exercitat asupra modului de reprezentare la Consiliul European. Se arată că, dacă s-ar „legitima capacitatea Președintelui de a se automandata în cadrul Consiliului European, fără un control prealabil din partea legislativului, atunci s-ar încălca însuși principiul fundamental al echilibrului puterilor în stat și principiul loialității constituționale, cristalizat în jurisprudența Curții Constituționale, ce presupune, *inter alia*, cooperarea loială între organele ce exercită puterea în stat. O asemenea încălcare a acestor principii ar crea riscul arbitrarului și al derivelor absolutiste al uneia sau alteia dintre cele trei puteri”. În continuare, se susține că „în același spirit al echilibrului și al loialității constituționale a fost redactat și art. 10 alin. (2) teza a doua din Tratatul privind Uniunea Europeană, care stabilește: «statele membre sunt reprezentate în Consiliul European de șefii lor de stat sau de guvern și în Consiliu de guvernele lor, care la rândul lor răspund în mod democratic fie în fața parlamentelor naționale, fie în fața cetățenilor lor»”. Însă, se arată că sesizarea Președintelui României omite să citeze și teza a doua a dispozițiilor art. 10 alin. (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană, teză extrem de importantă, întrucât „reiterează principiul fundamental al democrației”. De aceea, în privința mandatelor pentru reprezentarea României la Consiliul European, trebuie să se distingă între esența substanțială a funcției de reprezentare și aspectul instrumental care o concretizează, respectiv procedura de elaborare a mandatelor.

Se mai susține că nu poate exista o unitate de abordare în privința mandatării pentru Consiliul European și Consiliul Uniunii Europene, pentru că, în fața acestei din urmă instituții, „reprezentantul la nivel ministerial național angajează guvernul național”. Această imputernicire, menționată și de art. 16 alin. (2) din Tratat, presupune stabilirea anterioară a unui mandat, care, potrivit cadrului național normativ în vigoare, presupune un mecanism guvernamental de coordonare; în acest sens este invocată Hotărârea Guvernului nr. 379/2013 privind organizarea și funcționarea Sistemului național de gestionare a afacerilor europene în vederea participării României la procesul decizional al instituțiilor Uniunii Europene și pentru completarea art. 2 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 8/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe.

Așadar, susținerea privind dreptul Președintelui României de „a emite mandate [la Consiliul European], atunci când consideră necesar, fără alte condiționări din partea puterii legislative sau

executive nu este conformă spiritului tratatelor Uniunii Europene și nici prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție. [...] Or, în interpretarea contrară, rolul Parlamentului în afaceri europene s-ar reduce, în principal, la simpla transpunere a directivelor Uniunii, capătul circuitului inaugurat de «orientările și prioritățile politice generale» definite de Consiliul European [art. 15 alin. (1) TFUE]”.

Întrucât fiecare organ al puterii trebuie să își exercite atribuțiile constituționale cu bună-credință, în baza mandatului pe care îl are, „controlul parlamentar presupune și implicarea ex ante în raport cu orice chestiuni din domeniul afacerilor europene”. Așadar, participarea Președintelui României la Consiliul European în calitate de reprezentant al statului „nu trebuie interpretată în sensul în care ar exclude orice implicare a Parlamentului și a funcției sale deliberative”.

În consecință, se consideră că „interpretarea pe care Președintele României o dă prevederilor constituționale incidente este restrictivă și exclusivistă, în sensul că propune ca instituția Președinției să reprezinte singură statul român în calitatea acestuia de membru al Uniunii Europene, cu excluderea din acest proces atât a primului ministru, cât și a [...] Parlamentului în calitatea sa de organ reprezentativ suprem al poporului român. O atare înțelegere a separației și echilibrului puterilor în stat, instituite de art. 1 alin. (4) din Constituția României, lipsește de conținut și de efectivitate cooperarea loială, inclusiv în cadrul executivului dualist (bicefal), reducând astfel rolul Guvernului și implicit pe cel al primului ministru în cadrul acestui tip de executiv la acela de simplu executant al politicii externe a statului, la rolul de braț al Președinției în această materie. Or, regimul politic instituit constituțional nu este cel prezidențial, ci semiprezidențial”.

IV. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

V. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

VI. Obiectul controlului de constituționalitate, astfel cum rezultă din sesizarea formulată, îl constituie dispozițiile Legii privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene. Analizând motivarea obiecției de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta vizează, în realitate, art. 2, 3 și 18 din Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene, texte asupra cărora urmează a se pronunța prin prezenta decizie. Acestea au următorul cuprins:

— Art. 2: „În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:

a) *aviz motivat* — *documentul adoptat de către Parlament sau una dintre cele două Camere, prin hotărâre, în care se expun motivele pentru care se consideră că un proiect de act legislativ european încalcă principiul subsidiarității, în conformitate cu prevederile Protocolului nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și, respectiv, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;*

b) *analiza proiectelor de acte fără caracter legislativ ale Uniunii Europene* — *procedura prin care Parlamentul sau una dintre cele două Camere analizează și evaluează proiectele de acte fără caracter legislativ, emise de Uniunea Europeană, inclusiv documentele de strategie și care poate fi finalizată cu o hotărâre a Parlamentului sau a uneia dintre cele două Camere;*

c) *control de subsidiaritate și proporționalitate* — *procedura prin care Camera Deputaților și Senatul evaluează modul în care proiectele de acte legislative ale Uniunii Europene respectă*

principiile subsidiarității și proporționalității, în temeiul Protocolului nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și, respectiv, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;

d) examinarea parlamentară — procedura prin care Parlamentul sau una dintre cele două Camere examinează și evaluează proiectele de acte legislative sau fără caracter legislativ ale Uniunii Europene din punct de vedere al fondului reglementării și implicațiilor acestora asupra sistemului legislativ național;

e) mandat — poziția de negociere a României, pentru temele aflate pe agenda Consiliului, inclusiv pentru proiectele de acte legislative de la nivelul Uniunii Europene;

f) mandat general — poziția de negociere a României, elaborată de către Guvern, pentru temele aflate pe agenda Consiliului, inclusiv pentru proiectele de acte legislative de la nivelul Uniunii Europene, în cazul în care implicațiile economice, sociale sau de mediu ale proiectelor de acte legislative de la nivelul Uniunii Europene au o importanță majoră sau privesc mai multe domenii sectoriale;

g) proiecte de acte legislative ale instituțiilor Uniunii Europene — propunerile Comisiei Europene, inițiativele unui grup de state membre, inițiativele Parlamentului European, cererile Curții de Justiție a Uniunii Europene, recomandările Băncii Centrale Europene și cererile Băncii Europene de Investiții privind adoptarea unui act legislativ, sub forma regulamentelor, directivelor sau deciziilor Uniunii Europene;

h) rezerva de examinare parlamentară — procedura prin care Guvernul României informează Consiliul cu privire la declanșarea procedurii de examinare de către Parlament sau de către una dintre cele două Camere, potrivit prezentei legi, a unui proiect de act legislativ european aflat în curs de negociere;

i) proiect de act fără caracter legislativ — proiectele de acte emise de instituțiile Uniunii Europene, care nu sunt adoptate prin procedură legislativă, conform Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007”.

— Art. 3: „(1) În exercitarea atribuțiilor sale, potrivit prevederilor prezentei legi, Parlamentul sau una dintre cele două Camere, adoptă hotărâri.

(2) Hotărârea Parlamentului sau a uneia dintre cele două Camere este preluată de către Guvern la definitivarea poziției naționale de negociere în Consiliu, prevăzută în mandat.

(3) În cazul în care hotărârile celor două Camere conțin prevederi divergente, Guvernul solicită Parlamentului o hotărâre comună asupra prevederilor având conținut divergent, într-un termen stabilit prin consultare cu cele două Camere.

(4) În situația în care hotărârea comună nu este transmisă în termenul stabilit, Guvernul nu este obligat ca la întocmirea mandatului general sau a mandatului să țină cont de prevederile având conținut divergent.

(5) Guvernul motivează în scris, în cel mai scurt timp, susținerea altei poziții decât cea exprimată în hotărârea Parlamentului sau a uneia dintre cele două Camere”.

— Art. 18: „(1) Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului, cu minimum 10 zile calendaristice înaintea reuniunii Consiliului European, propunerea de mandat pe care delegația României intenționează să o prezinte.

(2) Înaintea reuniunii Consiliului European, Parlamentul poate adopta propuneri privind mandatul.

(3) Propunerile adoptate în conformitate cu alin. (2) se includ în proiectul de mandat formulat de Guvern.

(4) Președintele României se poate adresa Parlamentului pentru a-și prezenta mandatul”.

Dispozițiile constituționale invocate în susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt cele ale art. 1 alin. (5) cu referire la respectarea Constituției, art. 80 alin. (1) privind rolul Președintelui României, art. 91 privind atribuțiile Președintelui României în domeniul politicii externe, art. 147 alin. (2) și (4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale și art. 148 alin. (4) privind îndeplinirea obligațiilor rezultate din actul aderării

la Uniunea Europeană, precum și din tratatele constitutive și celelalte acte cu caracter obligatoriu ale Uniunii Europene. Totodată, au fost invocate în susținerea criticilor și considerentele de principiu ale deciziilor Curții Constituționale nr. 1.018 din 19 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 22 iulie 2010, nr. 683 din 27 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 12 iulie 2012, nr. 738 din 19 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 690 din 8 octombrie 2012, și nr. 784 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 701 din 12 octombrie 2012.

VII. Înainte de a proceda la analiza obiecției de neconstituționalitate, Curtea constată că sesizarea formulată îndeplinește condițiile prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât aceasta a fost formulată de Președintele României.

VIII. Examinând obiecția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele:

1.1. Prin deciziile nr. 683 din 27 iunie 2012 și nr. 784 din 26 septembrie 2012, Curtea a statuat că „regimul politic consacrat de Constituție trebuie să fie calificat ca fiind unul semiprezidențial și că, potrivit art. 80 alin. (1) din Constituție, Președintele României reprezintă statul român, ceea ce înseamnă că în planul politicii externe conduce și angajează statul. Acest text constituțional îi permite să traseze liniile viitoare pe care statul le va urma în politica sa externă, practic să îi determine orientarea în planul relațiilor externe, ținând cont, desigur, de interesul național. O atare concepție este legitimată de caracterul reprezentativ al funcției, Președintele României fiind ales de cetățeni prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat”.

Prin Decizia nr. 683 din 27 iunie 2012, Curtea a stabilit că, „în exercitarea atribuțiilor constituționale, Președintele României participă la reuniunile Consiliului European în calitate de șef al statului. Această atribuție poate fi delegată de către Președintele României, în mod expres, primului-ministru”.

1.2. În consecință, prin Decizia nr. 784 din 26 septembrie 2012, Curtea a constatat neconstituționalitatea, printre altele, a dispozițiilor art. 18 și art. 19 din Legea privind cooperarea între Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene. Aceste texte aveau următorul conținut normativ:

— Art. 18: „(1) Conducătorul delegației României la reuniunile Consiliului European este președintele României sau primul-ministru al Guvernului României.

(2) Stabilirea conducătorului delegației României la reuniunile Consiliului European se face prin acord între Guvernul României și Instituția prezidențială, cu cel puțin 20 de zile lucrătoare înainte de data reuniunii.

(3) În situația în care acordul prevăzut la alin. (2) nu se realizează în termen, Parlamentul, în ședința comună a celor două Camere, desemnează conducătorul delegației României la respectiva reuniune a Consiliului European”;

— Art. 19: „(1) Guvernul transmite celor două Camere ale Parlamentului, în termen de minimum 7 zile lucrătoare, înaintea reuniunii Consiliului European, propunerea de mandat pe care delegația României intenționează să o prezinte.

(2) Înaintea reuniunii Consiliului European, Parlamentul adoptă mandatul.

(3) În cazul în care conducătorul delegației României la reuniunea Consiliului European susține altă poziție decât cea primită prin mandat, Guvernul va motiva în scris respectiva poziție”.

2. Urmare a pronunțării Deciziei nr. 784 din 26 septembrie 2012, Parlamentul a reexaminat Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene, în sensul că a eliminat fostul art. 18 al legii și a modificat, în mod corespunzător, soluția legislativă prevăzută inițial la art. 19 din lege în noul art. 18 al acesteia. Legea a fost trimisă la promulgare și, potrivit art. 77 alin. (2) din Constituție, Președintele României a cerut Parlamentului reexaminarea acesteia, inclusiv sub aspectul soluției legislative cuprinse, în prezent, la art. 18 din lege. Legea adoptată după reexaminare

a păstrat soluția legislativă criticată, motivându-se, în principal, că „în primele trei alineate ale art. 18 se vorbește de «proiect de mandat», ideea fiind ca proiectul de mandat, propus de Guvern, Președintelui, să conțină și propunerile Parlamentului” și că „nu este prevăzută nicio condiționare între proiectul de mandat (conținând propunerile Parlamentului) pe care Guvernul îl înaintează Președintelui și mandatul pe care Președintele alege să îl susțină — tocmai pentru a asigura compatibilitatea cu principiile conținute în cele două decizii ale Curții Constituționale cu privire la rolul Președintelui în materie de politică externă, așa cum este consacrat în art. 80 din Constituție” (a se vedea Raportul înlocuitor asupra Cererii de reexaminare a Legii privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene, adoptat de Comisia juridică, de disciplină și imunități și de Comisia pentru afaceri europene ale Camerei Deputaților, la data de 4 iunie 2013).

3. Curtea constată că dispozițiile legale criticate stabilesc procedura de urmat în ipoteza în care Președintele României delegă atribuțiunea sa de participare la reuniunile Consiliului European, fără a viza competența de participare la aceste reuniuni. Cu privire la acest din urmă aspect, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), în Avizul nr. 685/2012 privind compatibilitatea cu principiile constituționale și statul de drept a acțiunilor Guvernului și Parlamentului României cu privire la alte instituții ale statului și Ordonanța de urgență a Guvernului de modificare a Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale și Ordonanța de urgență a Guvernului de modificare și completare a Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului în România, adoptat la cea de-a 93-a Sesiune Plenară (Veneția, 14—15 decembrie 2012), a subliniat la paragraful 83 al acestuia — în contextul revizuirii Constituției — necesitatea clarificării competențelor Președintelui României și ale prim-ministrului, în special în privința politicii externe și a relațiilor cu Uniunea Europeană.

În acest sens, prin deciziile anterior menționate, Curtea a stabilit că „reprezentarea statului poate fi delegată, printr-un act de voință expres, de către acesta [Președintele României — sn.] atunci când consideră necesar”. Însă Curtea subliniază faptul că o atare putere de apreciere a Președintelui României nu este una nelimitată sau arbitrară, ci aprecierea în concret trebuie să țină cont de anumite criterii obiective, precum: (1) autoritatea publică cea mai bine poziționată în raport cu subiectele abordate în cadrul Consiliului European, (2) poziția Președintelui României sau a prim-ministrului asupra acestor subiecte să fie legitimată de un punct de vedere concordant cu cel al Parlamentului sau (3) dificultățile pe care le implică sarcina implementării celor stabilite în cadrul Consiliului European.

Decizia politică de delegare a atribuției de participare la reuniunile Consiliului European trebuie să aibă în vedere criteriile mai sus menționate, în vederea realizării unui consens între autoritățile publice implicate: Președintele României, respectiv prim-ministrul, iar decizia luată trebuie să țină cont și de principiul constituțional al cooperării loiale.

4. A doua problemă ridicată vizează conturarea, stabilirea și definitivarea conținutului mandatului de reprezentare la Consiliul European, raportat la care Curtea reține următoarele:

4.1. Potrivit art. 10 alin. (2) teza a doua din Tratatul privind Uniunea Europeană, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria C nr. 326 din 26 octombrie 2012, „Statele membre sunt reprezentate în Consiliul European de șefii lor de stat sau de guvern și în Consiliul de guvernele lor, care la rândul lor răspund în mod democratic fie în fața parlamentelor naționale, fie în fața cetățenilor lor”.

Acest text de principiu prevede și răspunderea reprezentanților statelor membre în Consiliul European fie în fața parlamentelor naționale, fie în fața cetățenilor lor, fără a stabili aspecte ce țin de ordinea și tradițiile constituționale ale statelor membre.

Așadar, revine statelor membre obligația de a determina, pe baza textelor constituționale naționale, reprezentantul național la Consiliul European (președinte/prim-ministru) și de a stabili,

eventual, în mod formalizat, un cadru legal național cu privire la relațiile dintre autoritățile naționale de natură a asigura o reprezentare democratică și, în același timp, eficientă.

Având în vedere acest ultim obiectiv menționat în paragraful anterior, Parlamentul României a adoptat Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene, determinând, în art. 1 din Capitolul I — *Dispoziții generale*, sfera sa de aplicare astfel:

„Prezenta lege reglementează cadrul de cooperare între Parlamentul României sau una dintre Camerele acestuia și Guvernul României, cu privire la participarea României la procesul decizional din cadrul Uniunii Europene, precum și la monitorizarea armonizării legislației naționale cu legislația europeană”.

Astfel, cu privire la ceea ce aici interesează, este faptul că legea are ca obiect „cadrul de cooperare între Parlamentul României sau una dintre Camerele acestuia și Guvernul României, cu privire la participarea României la procesul decizional din cadrul Uniunii Europene”.

Potrivit art. 41 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, „Titlul actului normativ cuprinde denumirea generică a actului, în funcție de categoria sa juridică și de autoritatea emitentă, precum și obiectul reglementării exprimat sintetic”. De asemenea, potrivit art. 52 din același act normativ, „Dispozițiile generale cuprind prevederi care orientează întreaga reglementare, determină obiectul și principiile acesteia”.

Rezultă că legea analizată cuprinde în conținutul său numai reglementări care vizează raporturile Guvern — Parlament, și nu reglementări care se referă la raporturile acestor două autorități cu Președintele României.

4.2. În aceste condiții, Curtea constată că art. 18 alin. (1)—(3) din lege se referă la situația în care atribuția Președintelui României de participare la reuniunile Consiliului European a fost delegată prim-ministrului, caz în care controlul parlamentar se exercită numai asupra conținutului mandatului acestuia, în timp ce art. 18 alin. (4) din lege se referă la posibilitatea Președintelui României de a informa Parlamentul cu privire la conținutul mandatului pe care el însuși l-a pregătit atunci când a decis să nu își delege atribuția de participare la reuniunile Consiliului European.

În consecință, rezultă două situații distincte:

a) atunci când Președintele României decide să participe el însuși la reuniunile Consiliului European, are posibilitatea să își prezinte mandatul Parlamentului, conținutul mandatului fiind stabilit în mod exclusiv de Președintele României;

b) atunci când delegă atribuția sa de participare la reuniunile Consiliului European, Președintele României nu poate formula/stabili conținutul mandatului, iar prim-ministrul este dator să se adreseze Parlamentului cu un „proiect/propunere de mandat” pentru ca acesta din urmă să îl aprobe.

Așadar, controlul parlamentar asupra reprezentării României la reuniunile Consiliului European se manifestă, în primul caz, sub forma informării, iar, în al doilea caz, Parlamentul dobândește o putere decizională în stabilirea conținutului mandatului datorită relațiilor specifice în care se află cu Guvernul (art. 111 din Constituție).

Controlul parlamentar asupra reprezentării României la reuniunile Consiliului European se manifestă sub forma dezbaterii, informării și a conlucrării între Guvern, Parlament și Președinte. De altfel, existența controlului parlamentar, indiferent sub ce formă, asupra stabilirii conținutului mandatului șefului delegației la reuniunile Consiliului European este deja un aspect consacrat în toate statele membre ale Uniunii Europene. Lipsa oricărei informări a Parlamentului de către Președinte ar determina ca România să fie singurul stat european în care mandatul reprezentării la Consiliul European să fie elaborat de o singură instituție.

4.3. O asemenea stare de drept a fost reliefată în studiul „Democratic control in the member states of the European

Council and the Euro zone summits”, întocmit în anul 2013 de Comisia Europeană — Direcția Generală Politici Interne ale Uniunii Europene — Direcția drepturile cetățenilor și afaceri constituționale, studiu prin care s-au constatat următoarele aspecte de drept comparat:

4.3.1. În 17 state membre există reguli formale explicite care menționează Consiliul European fie în textul Constituției, fie în regulamentele parlamentelor (Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Finlanda, Germania, Ungaria, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, Slovacia, Spania și Suedia). Aceste reguli se referă la informarea Parlamentului cu privire la deciziile și procedurile referitoare la Consiliul European și conturează obligația Guvernului fie de a furniza diferite documente scrise privind reuniunile Consiliului European (ordinea de zi, documente de strategie, poziția Guvernului, raport asupra rezultatelor), fie de a le explica oral.

4.3.2. Mai mult, în Estonia, Letonia, Lituania, Slovenia, Slovacia sau Suedia există reguli procedurale cu privire la controlul asupra activității Consiliului European, care prevăd opțiunea sau chiar necesitatea Guvernului de a consulta Parlamentul și de a solicita opinia acestuia. Aceasta este chiar obligatorie în cazul Lituaniei.

4.3.3. Cu privire la structura dezbaterii parlamentare, dezbateri la care, de obicei, iau parte șefii de Guvern, aceasta urmează următoarea paradigmă: declarația șefului Guvernului este urmată de o dezbateri sub forma întrebărilor și răspunsurilor, dezbateri la care iau parte toate partidele parlamentare. În Germania sau Luxemburg regulamentele Parlamentului prevăd timpul alocat pentru fiecare partid, acesta fiind proporțional cu numărul locurilor deținute în Parlament. În Irlanda sau Italia șeful Guvernului, în dezbateri parlamentară, nu răspunde la întrebări. Nici în Irlanda și nici în Malta nu urmează o dezbateri reală după declarația Guvernului, partidele doar exprimându-și punctul de vedere (Irlanda).

4.3.4. Peste jumătate din statele membre ale Uniunii Europene au reguli explicite cu privire la documentele și informările ce trebuie furnizate cu privire la întâlnirile Consiliului European.

4.3.5. Regulile cu privire la controlul activității reprezentanților naționali în Consiliul European au evoluat în multe state membre ale Uniunii Europene, mai ales în perioada ratificării tratatelor. Astfel, se constată două categorii de reguli după criteriul formalizării acestora, și anume reguli formale, normative (Austria, Republica Cehă, Finlanda, Germania, Ungaria, Luxemburg, Portugalia, Suedia), dar și reguli informale, cutumiare (Spania, Suedia, Franța, Italia, Finlanda, Olanda, Irlanda, Estonia), reguli care se coroborează între ele.

Tendința generală identificată la nivelul statelor membre este:

(1) de a implica prim-ministrul direct în procedura parlamentară (acolo unde atributul reprezentării aparține prim-ministrului) și

(2) de a concentra controlul parlamentar asupra activității reprezentantului statului membru în Consiliul European înainte de desfășurarea sesiunilor acestuia — un control *ex ante* (Franța, Olanda, Irlanda sau Portugalia).

Exemplificativ, în Franța, după ce Tratatul Constituțional a fost respins prin referendum în anul 2005, s-au impus dezbateri *ex ante* în plenul Parlamentului cu privire la sesiunile ordinare ale Consiliului European. De asemenea, se observă că, în perioada martie 2011 — martie 2012, trei state au avut cea mai mare rată de dezbateri *ex ante* în plen cu privire la ordinea de zi a Consiliului European (Olanda, Irlanda și Franța). Aceste state, în schimb, de principiu, nu au dezbateri în comisiile parlamentare de specialitate (este vorba, de obicei, de comisiile parlamentare de afaceri europene). Pe de altă parte, în Estonia, Finlanda, Portugalia, Suedia, Belgia, Lituania, Slovacia, Letonia și Italia dezbaterile au loc în comisiile de specialitate fără implicarea plenului. Totuși, se observă că, din statele anterior menționate, în Portugalia, din mai 2012, există o implicare *ex ante* a plenului. În schimb, în Danemarca și Germania dezbaterile în plen și în comisii sunt frecvente, acest model fiind cel al „parlamentarismului total”. Această tendință prezentată mai sus se opune modelului tradițional de neinterventie

parlamentară în pregătirea reuniunilor Consiliului European (Malta, Grecia, România și Marea Britanie).

4.3.6. Dintre țările cu o rată mare de dezbateri în plen înainte de sesiunile Consiliului European, numai Irlanda și Danemarca țin dezbateri plenare *ex post*. În Franța sau Germania dezbaterile *ex post* se desfășoară la nivel de comisie, iar Olanda ține astfel de dezbateri la nivel de plen/comisie doar în cazuri excepționale. În aceste din urmă parlamente lipsa dezbaterilor *ex post* este consecința numărului mare al dezbaterilor parlamentare *ex ante*.

4.3.7. Studiul menționat a evidențiat, în funcție de gradul de implicare a parlamentelor naționale în problematica privind agenda Consiliului European, existența a **șapte modele de control parlamentar**, și anume:

a) modelul tradițional, de neimplicare în controlul *ex ante/ex post* asupra activității reprezentantului național în Consiliul European (Luxemburg, Ungaria);

b) modelul general utilizat în afacerile europene de către statele membre, care urmează procedura parlamentară obișnuită în privința legislației Uniunii Europene;

c) modelul tehnocrat, în care comisia de afaceri europene este foarte activă, dar implicarea sa asupra fondului subiectelor dezbătute este redusă;

d) modelul consultării publice, ce implică sesiuni plenare *ex ante* și *ex post*;

e) modelul răspunderii Guvernului, în care dezbaterile *ex ante* sunt limitate și, de obicei, au loc după ce s-au încheiat lucrările reuniunii Consiliului European;

f) modelul „*policy maker*”, cel în care activitatea parlamentară are ca scop influențarea Guvernului înainte de sesiunea Consiliului European (Germania);

g) modelul „parlamentarismului total”, care oferă o combinație între examenul tehnic și dezbateri publică atât înainte, cât și după sesiunile Consiliului European (Danemarca).

Totodată, studiul menționat identifică și **patru modele intermediare**:

a) modelul Austriei și Suediei, care este o combinație între cel al răspunderii Guvernului, al consultării publice și al celui tehnocrat;

b) modelul cipriot, în care președintele conduce delegația națională și este total independent de Parlament. Este de reținut că statul Cipru este republică prezidențială;

c) modelul Greciei și al Portugaliei, care este foarte apropiat de cel al răspunderii Guvernului, dar implicarea deosebită a Parlamentului după sesiunea Consiliului European sugerează că acesta este un loc în care se discută implementarea deciziilor luate;

d) modelul olandez și francez, care este un model „*policy maker*” cu anumite particularități. Astfel, spre exemplu, în Franța se acreditează ideea între parlamentari că o dezbateri pe fondul ordinii de zi a Consiliului European îl va pune în dificultate pe Președintele republicii în susținerea poziției Franței la reuniunile Consiliului European.

4.3.8. Din studiul menționat mai rezultă că în Bulgaria, Irlanda, Malta și Marea Britanie Parlamentul nu are posibilitatea de a formula un punct de vedere în privința subiectelor abordate la reuniunile Consiliului European.

De asemenea, în procedura *ex ante* de control al reprezentantului național în Consiliul European, poziția Parlamentului fie nu este obligatorie, fiind una de recomandare (Franța, Grecia, Ungaria, Italia, Luxemburg, Polonia, Portugalia, Spania), fie este obligatorie din punct de vedere politic (Danemarca, Finlanda, Olanda, Suedia), fie este obligatorie din punct de vedere juridic (Estonia, Germania, Slovenia, Slovacia, Austria, Letonia, Lituania).

4.4. În consecință, Curtea constată că sistemul semiprezidențial românesc nu poate exclude controlul parlamentar asupra reprezentării României la reuniunile Consiliului European, aceasta fiind realizată în forma indicată la punctul 4.2 al considerentelor, cu corectivul ca decizia politică de delegare a atribuției de participare la reuniunile Consiliului European să aibă în vedere criteriile menționate la pct. 3. În acest fel:

— se respectă obiectul de reglementare al legii, art. 18 alin. (1)—(3) din lege referindu-se doar la relația Parlament —

Guvern în formularea mandatului de participare la reuniunile Consiliului European;

— se respectă dispozițiile art. 147 alin. (2) și (4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale, respectiv deciziile nr. 683 din 27 iunie 2012 și nr. 784 din 26 septembrie 2012.

Având în vedere cele de mai sus, Curtea nu poate reține încălcarea art. 80 alin. (1) privind rolul Președintelui României, art. 91 privind atribuțiile Președintelui României în domeniul politicii externe și art. 148 alin. (4) privind îndeplinirea obligațiilor rezultate din actul aderării la Uniunea Europeană, precum și din tratatele constitutive și celelalte acte cu caracter obligatoriu ale Uniunii Europene.

5. A treia problemă vizează susținerea Președintelui României referitoare la faptul că participarea puterii executive a statului român la activitățile decizionale ale Uniunii Europene nu poate fi separată, în funcție de participare, între Consiliu și Consiliul European, astfel încât nu poate fi considerată decât artificială separarea mandatelor de reprezentare a României în mandate pentru Consiliu și mandate pentru Consiliul European. Cu privire la aceasta, Curtea constată următoarele:

5.1. Art. 16 alin. (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană prevede: „*Consiliul este compus din câte un reprezentant la nivel ministerial al fiecărui stat membru, împuternicit să angajeze guvernul statului membru pe care îl reprezintă și să exercite dreptul de vot.*”

De asemenea, potrivit art. 16 alin. (6) teza întâi și a doua din Tratatul privind Uniunea Europeană, Consiliul Uniunii Europene „*se întrunește în cadrul diferitelor formațiuni*”, iar una dintre aceste formațiuni, și anume Consiliul Afaceri Generale, „*asigură coerența lucrărilor diferitelor formațiuni ale Consiliului, (...) pregătește reuniunile Consiliului European și urmărește aducerea la îndeplinire a măsurilor adoptate, în colaborare cu președintele Consiliului European și cu Comisia*”. Mai mult, o altă formațiune, respectiv Consiliul Afaceri Externe, „*elaborează acțiunea externă a Uniunii, în conformitate cu liniile strategice stabilite de Consiliul European, și asigură coerența acțiunii Uniunii*” [art. 16 alin. (6) teza a treia din Tratat].

Șadar, **atribuția de a participa la reuniunile Consiliului aparține reprezentanților de la nivel ministerial ai fiecărui stat membru.**

5.2. Potrivit art. 3 alin. (2) din lege, „*Hotărârea Parlamentului sau a uneia dintre cele două Camere este preluată de către Guvern la definitivarea poziției naționale de negociere în Consiliu, prevăzută în mandat*”. De asemenea, art. 3 alin. (5) din lege prevede că „*Guvernul motivează în scris, în cel mai scurt timp, susținerea altei poziții decât cea exprimată în hotărârea Parlamentului sau a uneia dintre cele două Camere*”.

În consecință, Guvernul este cel care stabilește în final conținutul mandatului sau al mandatului general, după caz, la Consiliul Uniunii Europene în sensul art. 2 lit. e) și f) din lege. Acesta nu poate stabili conținutul mandatului sau al mandatelor

generale decât într-o ședință de Guvern, la care Președintele României poate participa.

În aceste condiții apare ca fiind la latitudinea Președintelui României participarea la aceste ședințe de Guvern, realizându-se, în caz de participare, o consultare și colaborare între vârfurile puterii executive.

De asemenea, Curtea constată că, prin formațiunile sale, Consiliul Uniunii Europene pune în practică cele stabilite de Consiliul European; toate acestea demonstrează, desigur, necesitatea existenței unei strânse legături între modul de acțiune al Consiliului European și al Consiliului Uniunii Europene, fără ca acest lucru să echivaleze cu impunerea obligativității participării Președintelui României la definitivarea mandatului sau a mandatului general, după caz, la Consiliul Uniunii Europene în sensul art. 2 lit. e) și f) din lege.

În consecință, Curtea nu poate reține încălcarea art. 80 alin. (1), art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție, din moment ce reprezentarea României se face, potrivit textului Tratatului, la nivel ministerial, și nu la nivelul șefilor de stat.

IX. În contextul respectării obligațiilor care revin autorităților publice implicate, Curtea reamintește jurisprudența sa referitoare la importanța principiului constituțional general al comportamentului loial, principiu care derivă din prevederile art. 1 alin. (4) din Constituție și este garantat de alin. (5) al aceluiași articol constituțional; în consecință, Curtea a constatat că revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției, inclusiv față de principiul consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la caracterul general obligatoriu al deciziilor instanței constituționale (a se vedea, cu privire la înțelesul principiului comportamentului loial al autorităților publice, Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009, Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010, Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2012, Decizia nr. 727 din 9 iulie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477 din 12 iulie 2012, sau Decizia nr. 924 din 1 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 22 noiembrie 2012).

X. În fine, Curtea constată că atât dispozitivul, cât și considerentele prezentei decizii sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, și Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 17 ianuarie 1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, sau Decizia nr. 683 din 27 iunie 2012).

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că dispozițiile art. 2, 3 și 18 din Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene sunt constituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 6 noiembrie 2013.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu opinia majoritară, considerăm că obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene, formulată de Președintele României, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a) și art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, trebuia admisă și constatată neconstituționalitatea dispozițiilor criticate, pentru următoarele motive:

1. În examinarea constituționalității dispozițiilor legale criticate, Curtea pornește de la o premisă corectă, respectiv cadrul juridic creat ca urmare a pronunțării deciziilor Curții Constituționale nr. 683 din 27 iunie 2012 și nr. 784 din 26 septembrie 2012, statuând expres că „Parlamentul nu are nicio marjă de apreciere atunci când este vorba de executarea unei decizii a Curții Constituționale, iar legile adoptate trebuie să respecte jurisprudența Curții Constituționale”.

În considerentele Deciziei nr. 683 din 27 iunie 2012 asupra conflictului juridic de natură constituțională dintre Guvern, reprezentat de primul-ministru, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 12 iulie 2012, reiterate în Decizia nr. 784 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 701 din 12 octombrie 2012, Curtea a arătat că, în planul politicii externe, prim-ministrul are competența constituțională de a asigura realizarea politicii externe a țării [art. 102 alin. (1) din Constituție], ceea ce înseamnă că, în funcție de orientarea stabilită de reprezentantul statului în plan extern, care este Președintele statului, Guvernul, prin reprezentantul său, urmează să implementeze în mod corespunzător măsurile față de care statul s-a angajat. Prin urmare, Curtea a constatat că rolul Guvernului în politica externă este unul mai degrabă tehnic, el trebuind să urmeze și să îndeplinească obligațiile la care România s-a angajat la nivel de stat. Acest rol este unul de execuție, așadar, unul derivat, și nu original, cum este cel al Președintelui României. Astfel, așa cum s-a reținut prin deciziile anterior menționate, nefiind o putere delegată, ci proprie Președintelui României, reprezentarea statului poate fi delegată, printr-un act de voință expres, de către acesta atunci când consideră necesar.

În ceea ce privește conținutul mandatului de reprezentare ce va fi prezentat la reuniunea Consiliului European, cu ocazia controlului de constituționalitate a dispozițiilor Legii privind cooperarea între Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene, în forma anterioară adoptată de Parlament, prin Decizia nr. 784 din 26 septembrie 2012, Curtea a observat că acestea sunt neconstituționale, contravenind atât art. 1 alin. (5), cât și art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție, deoarece nu statuau cu privire la atribuțiile Președintelui ce trebuie exercitate în procesul de elaborare și adoptare a mandatului.

2. Având în vedere aceste considerente de principiu, identificarea și validarea din perspectiva constituționalității a celor două situații distincte propuse de legiuitor, și anume: ipoteza reglementată de art. 18 alin. (1)—(3) din lege, care se referă la situația în care atribuția de reprezentare a României la Consiliul European a fost delegată prim-ministrului, caz în care conținutul mandatului se află sub control parlamentar, respectiv ipoteza prevăzută de art. 18 alin. (4) din lege, care prevede posibilitatea Președintelui României de a informa Parlamentul cu privire la conținutul mandatului, atunci când el însuși participă la reuniunile Consiliului European, sunt, din punctul nostru de vedere, criticabile și, prin urmare, de neacceptat.

Potrivit Deciziei nr. 683 din 27 iunie 2012, în exercitarea atribuțiilor constituționale, Președintele României participă la reuniunile Consiliului European în calitate de șef al statului. Așa

cum Curtea a reținut în jurisprudența sa, potrivit art. 80 alin. (1) din Constituție, „Președintele României reprezintă statul român, ceea ce înseamnă că în planul politicii externe conduce și angajează statul. Acest text constituțional îi permite să traseze liniile viitoare pe care statul le va urma în politica sa externă, practic să îi determine orientarea în planul relațiilor externe, ținând cont, desigur, de interesul național. O atare concepție este legitimată de caracterul reprezentativ al funcției, Președintele României fiind ales de cetățeni prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.” Cu alte cuvinte, **Președintele este, în temeiul Legii fundamentale, titularul dreptului de reprezentare a statului român în relațiile internaționale.** În virtutea acestui drept, Președintele stabilește conținutul și limitele mandatului pe care urmează să îl prezinte reuniunii Consiliului European.

Atribuția de reprezentare poate fi delegată de către Președintele României, în mod expres, prim-ministrului. Într-o atare situație, ceea ce se transmite este exclusiv exercițiul dreptului de reprezentare, respectiv dreptul de a participa la reuniunile Consiliului European, **Președintele păstrând dreptul său original de a hotărî cu privire la conținutul și limitele mandatului atribuit.** Așa fiind, opțiunea Președintelui României, manifestată circumstanțiat, cu o anumită ocazie, de a delega atribuția sa constituțională de reprezentare în plan extern **nu poate avea drept consecințe pierderea competenței sale originare de a stabili mandatul de reprezentare și, cu atât mai puțin, transferul acestei competențe către o altă autoritate publică, recte Parlamentul.**

Prin urmare, apreciem că dispozițiile legale care stabilesc obligația Guvernului de a elabora proiectul de mandat și de a-l supune aprobării Parlamentului, care dobândește astfel putere decizională în stabilirea conținutului mandatului, contravin prevederilor art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție.

Este de principiu că un act cu caracter normativ nu poate adăuga la Constituție, nu poate schimba competențe prestabilite prin Constituție. Voința politică trebuie să se subordoneze principiilor, valorilor și exigențelor constituționale, indiferent de relațiile, chiar tensionate, existente între autoritățile publice.

3. Forța obligatorie a actelor jurisdicționale, deci și a deciziilor Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Așadar, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept.

Din studiul comparativ al dispozițiilor Legii privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene supuse controlului de constituționalitate *a priori* prin Decizia nr. 784 din 26 septembrie 2012 și cele supuse controlului de constituționalitate *a priori* prin Decizia nr. 449 din 6 noiembrie 2013 reținem că **soluția legislativă, declarată în prealabil neconstituțională, este reluată întocmai în legea supusă controlului în prezenta cauză.** Astfel, prevederile art. 19 alin. (1) și (2) din legea în forma anterioară au fost preluate și au devenit prevederile art. 18 alin. (1)—(3) din legea supusă acum controlului de constituționalitate. Prin Decizia nr. 784 din 26 septembrie 2012, Curtea a constatat că **dispozițiile art. 19 „sunt neconstituționale, contravenind atât art. 1 alin. (5), cât și art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 91 și art. 148 alin. (4) din Constituție, deoarece nu statuează cu privire la atribuțiile Președintelui ce trebuie exercitate în procesul de elaborare și adoptare a mandatului.** O atare omisiune legislativă apărută ca urmare a pronunțării de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 683 din 27 iunie 2012 are relevanță constituțională.”

Așa fiind, constatăm că, parcurgând procedura de reexaminare și adoptând legea în forma care face obiectul controlului de constituționalitate în prezent, Parlamentul nu a respectat prevederile constituționale cuprinse în art. 147 alin. (2) referitoare la efectele deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională în cadrul controlului de constituționalitate *a priori*, care prevăd obligația Parlamentului de a reexamina dispozițiile din lege constatate ca fiind neconstituționale. Cu privire la acest aspect, Curtea a fost constantă în jurisprudența anterioară, subliniind că Parlamentul nu își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi cu ignorarea deciziilor Curții Constituționale.

Mai mult, deși este evident că dispozițiile din lege declarate neconstituționale prin Decizia nr. 784 din 26 septembrie 2012 au fost preluate în legea supusă în prezent controlului de constituționalitate, **Curtea, în opinia majoritară, își ignoră**

propria jurisprudență și decide că, de această dată, dispozițiile respective sunt constituționale, fără a motiva în vreun fel noua soluție. În acest fel, însăși Curtea, în opinia majoritară, **încalcă dispozițiile art. 147 alin. (4) din Constituție cu privire la caracterul general obligatoriu al deciziilor sale, nesanționând conduita Parlamentului de a păstra în legea supusă controlului după reexaminare dispoziții pe care le-a declarat neconstituționale cu ocazia precedentului control.**

4. În concluzie, apreciem că **dispozițiile art. 18 din Legea privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene contravin prevederile art. 80 alin. (1) coroborat cu art. 91, art. 147 alin. (2) și (4) și art. 148 alin. (4) din Constituție, iar prin Decizia nr. 449 din 6 noiembrie 2013, Curtea Constituțională ar fi trebuit să constate neconstituționalitatea lor.**

Președintele Curții Constituționale
Augustin Zegrean

Judecători,
Mircea Ștefan Minea
Daniel Marius Morar

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

ORDIN

pentru modificarea anexei la reglementarea tehnică

„Procedură privind controlul de stat la producerea și livrarea betonului”, indicativ PCC 022/2008, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și al șefului Cancelariei Primului-Ministru nr. 1.392/2.815/D.M./2008

Având în vedere prevederile art. 30 din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, cu modificările ulterioare, și ale art. 8 din Regulamentul privind controlul de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 272/1994,

în baza prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 63/2001 privind înființarea Inspectoratului de Stat în Construcții — I.S.C., aprobată cu modificări prin Legea nr. 707/2001, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 3 pct. II lit. j) și art. 4 lit. h) din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 525/2013 pentru aprobarea atribuțiilor generale și specifice, a structurii organizatorice și a numărului maxim de posturi, precum și a normării parcului auto și a consumului de carburanți ale Inspectoratului de Stat în Construcții — I.S.C., cu modificările ulterioare,

în temeiul art. 12 alin. (7) și al art. 14 alin. (1) lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 1/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, cu modificările ulterioare,

viceprim-ministrul, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, emite prezentul ordin.

Art. I. — Anexa la reglementarea tehnică „Procedură privind controlul de stat la producerea și livrarea betonului”, indicativ PCC 022/2008, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și al șefului Cancelariei Primului-Ministru nr. 1.392/2.815/D.M./2008, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 816 din 5 decembrie 2008, cu

modificările și completările ulterioare, se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale și administrației publice,
Nicolae-Liviu Dragnea

București, 10 decembrie 2013.
Nr. 3.484.

ANTETUL INSPECTORATULUI DE STAT ÎN CONSTRUCȚII — I.S.C.

PROCES VERBAL DE CONTROL , Încheiat azi.....			
Date de identificare - Stația de betoane			
Adresa:..... Tel:..... Fax:.....			
Proprietar stație:		Telefon:	
Adresă:		Fax:	
Nr. Registrul comerțului:		CUI societate :	
Numele și prenumele inspectorilor în construcții		Nr. legitimație	
		Numerele de înregistrare de la:	
		ISC/.....:	
		Unitatea controlată:	
1.BAZA LEGALĂ A CONTROLULUI:			
<ul style="list-style-type: none"> • Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, cu modificările ulterioare; • Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare; • Hotărârea Guvernului nr. 622/2004 privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață a produselor pentru construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare; • Hotărârea Guvernului nr. 272/1994 pentru aprobarea Regulamentului privind controlul de stat al calității în construcții; • Regulamentul privind agrementul tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 766/1997, cu modificările și completările ulterioare; • Hotărârea Guvernului nr. 525/2013 pentru aprobarea atribuțiilor generale și specifice, a structurii organizatorice și a numărului maxim de posturi, precum și a normării parcului auto și a consumului de carburanți ale Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., cu modificările ulterioare; • Ordonanța Guvernului nr. 63/2001 privind înființarea Inspectoratului de Stat în Construcții – I.S.C., aprobată cu modificări prin Legea nr. 707/2001, cu modificările și completările ulterioare; 		<ul style="list-style-type: none"> • Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare; • Cod de practică pentru producerea betonului, indicativ CP 012/1-2007, prevăzut de Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 577/2008; • Reglementarea tehnică „Procedură privind controlul de stat la producerea și livrarea betonului”, indicativ PCC 022/2008, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor și al șefului Cancelariei Primului-Ministru nr. 1.392/2.815/D.M./2008, cu modificările și completările ulterioare; • SR EN 206-1:2002 „Beton. Partea 1: Specificație, performanță, producție și conformitate”, cu amendamentele SR EN 206-1:2002/A1:2005 și SR EN 206-1:2002/A2:2005 și eratele SR EN 206-1:2002/C 91:2008 și SR EN 206-1:2002/C 92:2012; • SR 13510:2006 „Beton. Partea 1: Specificație, performanță, producție și conformitate. Document național de aplicare a SR EN 206-1:2002”, amendamentul SR 13510:2006/A1:2012 și erata SR 13510:2006/C 91:2008; • SR EN ISO/CEI 17025:2005 „Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări”; • Reglementări tehnice (proceduri, regulamente, normative, specificații tehnice, ghiduri, metodologii, decizii etc.). 	
2. CONTROLUL S-A EFECTUAT ÎN PERIOADA:			
3. CONTROLUL S-A EFECTUAT ÎN PREZENȚA REPREZENTANȚILOR STAȚIEI DE BETOANE:			
Nume și prenume		Calitatea	Telefon:
4.LA CONTROL AU MAI PARTICIPAT:			
Nume și prenume		Calitatea	
5.STADIUL REALIZĂRII MĂSURILOR CONSTATATE ANTERIOR			
6. DATE GENERALE PRIVIND INSTALAȚIA DE PREPARAT BETON: (tip instalație, capacitate/productivitate, an punere în funcțiune)			
7.CONSTATĂRI:			

7.1. CERINȚE GENERALE PRIVIND FUNCȚIONAREA STAȚIEI DE BETOANE	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.1.1. Autorizație de construire: nr...../data.....	
7.1.2. Existența organigramei, alocarea atribuțiilor, responsabilităților și competențelor pentru personalul stației	
7.1.3. Dotarea cu echipamente de producție, mijloace de măsurare și control cu capacitate tehnologică la nivel de prag. Existența unui raport de inspecție	
7.1.4. Existența nomenclatorului de betoane produse de stația de betoane	
7.1.5. Existența certificatului de conformitate a controlului producției (dacă este cazul): nr...../data	
7.1.6. Existența unui laborator propriu de încercări și/sau a unui contract cu un laborator de încercări pentru asigurarea efectuării verificărilor și încercărilor specifice	
Observații la pct. 7.1:	
7.2. MATERIALE COMPONENTE	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.2.1. Recepția calitativă a materialelor componente – existența documentelor care atestă conformitatea materialelor, potrivit reglementărilor tehnice și prevederilor legale în vigoare	
7.2.2. Conformitatea spațiilor de depozitare cu cerințele reglementate specifice fiecărui material	
7.2.3. Existența posibilităților de manipulare a materialelor componente, astfel încât să nu se producă amestecarea sau alterarea acestora	
7.2.4. Existența utilităților necesare întreținerii spațiilor de depozitare la parametri funcționali conformi cu cerințele furnizorilor de materiale	
7.2.5. Existența documentelor și înregistrărilor care atestă realizarea tipului, frecvenței inspecțiilor și încercărilor asupra materialelor componente prevăzute în tab. 22 din CP 012-1/2007	
Observații la pct. 7.2:	
7.3. ECHIPAMENTE DE DEPOZITARE, SORTARE, DOZARE, CÂNTĂRIRE, MANIPULARE, PRODUCȚIE ȘI TRANSPORT	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.3.1. Conformitatea preciziei echipamentului de cântărire, potrivit prevederilor pct. 9.6.2.2 din CP 012-1/2007	
7.3.2. Existența documentelor care dovedesc verificarea metrologică/etalonare a echipamentului de cântărire și a echipamentului de dozare (Certificat de etalonare)	
7.3.3. Asigurarea cerințelor prevăzute pentru malaxoare, potrivit prevederilor pct. 9.6.2.3. din CP 012-1/2007	
7.3.4. Existența unui plan periodic de verificare și întreținere a echipamentului de producție – cu respectarea cel puțin a frecvenței minime și inspecțiilor/încercărilor prevăzute în tab. 23 din CP 012-1/2007	
7.3.5. Existența înregistrărilor care dovedesc realizarea planului de verificare și întreținere a echipamentului precum și existența documentelor care dovedesc efectuarea inspecțiilor periodice (Rapoarte de inspecție), potrivit prevederilor pct. 9.2, tab. 23 din CP 012-1/2007	
Observații la pct. 7.3:	
7.4. PROIECTAREA COMPOZIȚIEI BETONULUI ȘI APLICAREA ACESTEIA ÎN PROCESUL DE PRODUCȚIE	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.4.1. Existența documentelor și înregistrărilor care dovedesc realizarea încercărilor inițiale/preliminare pentru verificarea caracteristicilor betonului proiectat și/sau cu compoziție prescrisă, în conformitate cu prevederile pct. 5.2.1, pct. 5.2.5.1, pct. 6.1, pct. 9.5 și anexei A la CP 012-1/2007	
7.4.2. Evaluarea conformității betonului proiectat în vederea atingerii cerințelor de clasă și durabilitate, în conformitate cu prevederile CP 012-1/2007	
7.4.3. Existența rețetelor de betoane pentru toate tipurile de beton incluse în nomenclatorul declarat al stației, elaborate în conformitate cu prevederile din CP 012-1/2007	
7.4.4. Existența înregistrărilor care dovedesc actualizarea rețetelor în funcție de caracteristicile materialelor componente și clasele de expunere	
Observații la pct. 7.4:	

7.5. CONTROLUL PRODUCȚIEI ȘI PROPRIETĂȚILOR BETONULUI PROIECTAT ȘI/SAU CU COMPOZIȚIE PRESCRISĂ	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.5.1. Existența documentelor și înregistrărilor care dovedesc realizarea controlului producției și al proprietăților betonului, incluzând producția, transportul până la locul de descărcare și livrare, în conformitate cu prevederile pct. 9.9, tab. 23 și tab. 24 din CP 012-1/2007	
Observații la pct. 7.5:	
7.6. CONTROLUL DE CONFORMITATE A BETONULUI PROIECTAT ȘI/SAU CU COMPOZIȚIE PRESCRISĂ	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.6.1. Existența documentelor care dovedesc efectuarea controlului de conformitate a betoanelor produse de stație, în conformitate cu prevederile pct. 8 din CP 012-1/2007	
Observații la pct. 7.6:	
7.7. LIVRAREA BETONULUI PROASPĂT	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.7.1. Existența documentelor și înregistrărilor de la utilizatorul betonului pentru producător și, respectiv, de la producător către utilizator, care dovedesc respectarea prevederilor pct. 7 din CP 012-1/2007	
Observații la pct. 7.7:	
7.8. PERSONALUL STAȚIEI DE BETOANE	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.8.1. Existența unei scheme de organizare și funcționare a stației de betoane, astfel încât să fie definite sarcinile, responsabilitățile și competențele personalului implicat în conducerea, producerea și livrarea, după caz, a betonului și controlul procesului de producție a betonului	
7.8.2. Existența responsabilului pentru controlul producției, numit prin decizie internă a operatorului economic deținător al stației de betoane, cu respectarea cerințelor privind calificarea și experiența profesională prevăzute în anexa O la CP 012-1/2007	
7.8.3. Nominalizarea responsabililor privind verificarea metrologică și întreținerea echipamentelor de producție și a mijloacelor de măsurare	
7.8.4. Existența unui plan de instruire a personalului implicat în procesul de producție și controlul procesului de producție al betonului	
7.8.5. Existența înregistrărilor care dovedesc realizarea planului de instruire	
Observații la pct.7.8:	
7.9. LABORATOR DE ANALIZE ȘI ÎNCERCĂRI PENTRU PRODUCȚIA DE BETON ȘI CONTROLUL PRODUCȚIEI	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.9.1. Respectarea cerințelor generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări prevăzute de SR EN ISO/CEI 17025:2005	
7.9.2. Respectarea cerințelor prevăzute în CP 012-1/2007 cu privire la eșantionarea și încercarea probelor de beton proaspăt și/sau întărit	
Observații la pct. 7.9:	
7.10. SISTEMUL DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII PENTRU PRODUCEREA ȘI LIVRAREA BETONULUI	
Răspuns posibil: DA, NU, N/A (nu se aplică), O (observații în caz de neconformitate sau completări)	
7.10.1. Existența unui sistem documentat de control al producției (<i>ediția, revizia</i>), care să răspundă cerințelor prevăzute la pct. 9 din CP 012-1/2007, în principal:	
<ul style="list-style-type: none"> • manualul de control al producției 	
<ul style="list-style-type: none"> • sistemul de proceduri și instrucțiuni privind: organizarea, managementul producției, inspecții și încercări, înregistrări, controlul produsului neconform, organizarea, amenajarea și întreținerea spațiilor de depozitare și 	

producție, livrarea și transportul produselor, instruirea personalului		
7.10.2. Disponibilitatea documentelor sistemului la persoanele cu responsabilități și competențe în aplicarea acestora		
7.10.3. Existența înregistrărilor care dovedesc funcționarea sistemului		
Observații la pct. 7.10:		
8. ALTE CONSTATĂRI		
9.NECONFORMITĂȚI CONSTATATE:		
1.		
2.		
3.		
10.MĂSURI DISPUSE:		
1.		
	Termen:	
	Răspunde:	
2.		
	Termen:	
	Răspunde:	
3.		
	Termen:	
	Răspunde:	
Responsabilii desemnați în prezentul proces-verbal de control vor prezenta în scris la ISC/..... modul de aducere la îndeplinire a măsurilor stabilite		TERMEN:
11. Paginile anexate, în număr de....., fac parte integrantă din prezentul proces - verbal.		
Prezentul proces - verbal a fost întocmit în .....exemplare, câte unul pentru fiecare parte semnatară.		

SEMNĂTURI	
ISC/.....	Din partea unității controlate :
Inspector în construcții	Nume și prenume
<i>Semnătura și ștampila</i>	<i>Calitatea</i> <i>Semnătura și ștampila</i>

ACTE ALE CASEI NAȚIONALE DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

ORDIN**pentru aprobarea Normelor metodologice privind activitatea structurilor de control din cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate**

Având în vedere:

— Referatul de aprobare al directorului general nr. DG/2.170 din 9 decembrie 2013;

— art. 270 alin. (1) lit. e) și art. 281 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 5 alin. (1) pct. 22 și art. 18 pct. 2 și 10 din Statutul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2006, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 281 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, cu modificările și completările ulterioare, și art. 17 alin. (5) din Statutul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2006, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Normele metodologice privind activitatea structurilor de control din cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 610/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice privind activitatea structurilor de control din cadrul sistemului de

asigurări sociale de sănătate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 august 2011.

Art. 3. — Structurile de specialitate din cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și casele de asigurări de sănătate vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate,

Cristian-Silviu Bușoi

București, 10 decembrie 2013.

Nr. 1.012.

ANEXĂ**NORME METODOLOGICE****privind activitatea structurilor de control din cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate****1. Definiții**

a) *structură de control* — structura specializată din cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (CNAS) și al caselor de asigurări de sănătate care efectuează activități de control în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate;

b) *control* — activitatea efectuată de structurile de control și desfășurată conform prevederilor legii și ale prezentelor norme metodologice;

c) *Direcția generală monitorizare, control și antifraudă (DGMCA)* — structura centrală de specialitate care funcționează la nivel de direcție generală în cadrul CNAS având ca funcții coordonarea și monitorizarea activității de control desfășurate de casele de asigurări de sănătate, investigarea și combaterea fraudelor în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate;

d) *structură teritorială de control* — serviciul/biroul/compartimentul de control din cadrul caselor de asigurări de sănătate ce desfășoară exclusiv acțiuni de control tematic, în conformitate cu prezentele norme metodologice;

e) *coordonator regional* — persoana anume desemnată prin ordin al președintelui CNAS, aflată în subordinea DGMCA, care monitorizează și coordonează activitatea desfășurată de structurile teritoriale de control în aria administrativ-teritorială arondată și efectuează acțiuni de control operative și inopinate în aria de responsabilitate cu personal din cadrul caselor de asigurări de sănătate și/sau DGMCA;

f) *entitate controlată* — instituția sau persoana fizică/juridică care are o relație contractuală ori o obligație, conform legii, față de casele de asigurări de sănătate sau față de CNAS;

g) *echipă de control* — colectivul care efectuează acțiuni de control, format din salariați ai structurilor de control la care pot fi cooptați și experți din alte domenii de activitate;

h) *acțiune de control* — activitatea delimitată în timp, reglementată prin lege și prin prezentele norme metodologice, având ca scop constatarea iregularităților și disfuncționalităților din sistemul asigurărilor sociale de sănătate și consemnarea lor, emiterea de propuneri pentru măsuri corective menite să le elimine și/sau propuneri de sancțiuni și/ori aplicarea de sancțiuni contravenționale, după caz;

i) *iregularitate* — orice abatere de la normele legale și procedurale în vigoare care are efecte patrimoniale sau juridice asupra caselor de asigurări de sănătate, furnizorilor, asiguraților ori contribuabililor din sistem;

j) *disfuncționalitate* — orice deficiență constatată care poate conduce la apariția de iregularități;

k) *constatare* — situație de fapt sesizată de o echipă de control în acțiunea de control privind iregularități sau disfuncționalități;

l) *concluzie* — exprimarea succintă de către echipa de control a implicațiilor uneia sau mai multor constatări, încadrată în prevederile legale în vigoare;

m) *măsură* — dispoziția prin care se urmărește eliminarea unei iregularități, corectarea unei disfuncționalități sau aplicarea unei sancțiuni;

n) *monitorizare* — activitate de colectare, prelucrare și analiză a datelor privind funcționarea sistemului de asigurări sociale de

sănătate efectuată cu scopul identificării fenomenelor ce pot releva existența unor abateri de la legalitate și/sau regularitate.

2. Dispoziții generale

2.1. Prezentele norme metodologice stabilesc cadrul metodologic de desfășurare a activității de control din domeniul asigurărilor sociale de sănătate și metodologia de stabilire și recuperare a sumelor încasate necuvenit din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate de către furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu, prevăzută în anexa nr. 2.

2.2. În activitatea desfășurată, membrii echipelor de control sunt obligați să respecte Ghidul privind controlul în sistemul asigurărilor sociale de sănătate, cuprins în anexa nr. 3, și Codul de conduită al personalului cu atribuții de control din sistemul de asigurări sociale de sănătate, cuprins în anexa nr. 4.

2.3. Tipurile de control care fac obiectul prezentelor norme metodologice sunt următoarele:

— la nivelul structurilor de control teritoriale: controlul tematic privind furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu aflați în relație contractuală cu casa de asigurări de sănătate, conform planului de activități, precum și controlul operativ dispus de președintele-director general al casei de asigurări de sănătate, privind:

a) persoanele juridice sau fizice ai căror salariați beneficiază de concediile și indemnizațiile acordate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 399/2006, cu modificările și completările ulterioare;

b) persoanele fizice care beneficiază de concediile și indemnizațiile acordate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 399/2006, cu modificările și completările ulterioare;

— la nivelul DGMCA: controlul operativ și controlul inopinat.

2.4. Scopul prezentelor norme metodologice este de a defini procedurile de control și de a le aplica în mod unitar de către structurile de control care acționează în domeniul asigurărilor sociale de sănătate.

2.5. CNAS desfășoară activități de control în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, prin DGMCA și structurile teritoriale de control.

2.6. DGMCA și structurile teritoriale de control realizează activități de control în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, în limitele de competență stabilite prin actele normative și administrative.

2.7. Personalul cu atribuții de control se legitimează cu legitimația de control, al cărei model este prezentat în anexa nr. 1, și face dovada desemnării sale pentru efectuarea controlului cu ordinul/dispoziția de serviciu.

2.8. Legitimațiile de control ale personalului din cadrul DGMCA sunt avizate de președintele CNAS. Legitimațiile de control ale personalului din cadrul structurilor teritoriale de control sunt avizate de DGMCA.

3. Organizarea structurilor de control în sistemul de asigurări sociale de sănătate

3.1. Direcția generală monitorizare, control și antifraudă (DGMCA)

3.1.1. DGMCA este organizată la nivel de direcție generală în subordinea directă a președintelui CNAS și are ca rol principal controlul modului de utilizare, administrare și gestionare a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS), precum și aplicarea celorlalte reglementări specifice sistemului de asigurări sociale de sănătate.

3.1.2. DGMCA are ca scop principal de acțiune prevenirea, descoperirea și combaterea actelor și faptelor de încălcare a legislației în sistemul asigurărilor sociale de sănătate de către casele de asigurări de sănătate și furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu aflați în relație contractuală cu acestea.

3.1.3. În aplicarea pct. 1 și 2, DGMCA îndeplinește următoarele funcții:

a) funcția de monitorizare a funcționării caselor de asigurări de sănătate, în condițiile legii, precum și a modului de încheiere și executare a contractelor încheiate între acestea și furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu;

b) funcția de control, în scopul identificării actelor și faptelor de încălcare a legislației, a posibilelor fraude și activități ilicite din sistemul asigurărilor sociale de sănătate;

c) funcția de investigare și combatere a fraudelor în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

3.1.4. În realizarea funcțiilor sale, DGMCA îndeplinește următoarele atribuții principale:

a) culege, analizează, prelucrează date și efectuează cercetări privind toate activitățile din sistemul de asigurări sociale de sănătate;

b) efectuează acțiuni de control la nivelul caselor de asigurări de sănătate, la furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu aflați în relație contractuală cu acestea, precum și la beneficiarii de servicii medicale, medicamente, dispozitive medicale, îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu, decontate din fond;

c) verifică respectarea prevederilor legale aplicabile în sistemul de asigurări sociale de sănătate;

d) propune măsuri cu privire la faptele constatate, în condițiile legii;

e) constată contravenții și aplică sancțiuni, conform prevederilor legale în vigoare;

f) efectuează investigații și combate posibile fapte de fraudare în sistemul de asigurări sociale de sănătate.

3.2. Structurile teritoriale de control

3.2.1. La nivelul caselor de asigurări de sănătate se organizează distinct structuri teritoriale de control (serviciu, birou sau compartiment), în funcție de necesitățile instituției și în concordanță cu obiectivele acesteia, cu avizul DGMCA.

3.2.2. Atribuțiile structurilor teritoriale de control se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare al instituției din care fac parte, aprobat de președintele-director general al acesteia, pe baza prezentelor norme metodologice.

3.2.3. Orice modificare privind structura organizatorică și de personal a structurilor teritoriale de control va fi supusă avizului DGMCA. Atribuțiile, planurile și rapoartele de activitate ale acestor structuri vor fi supuse avizării de către DGMCA.

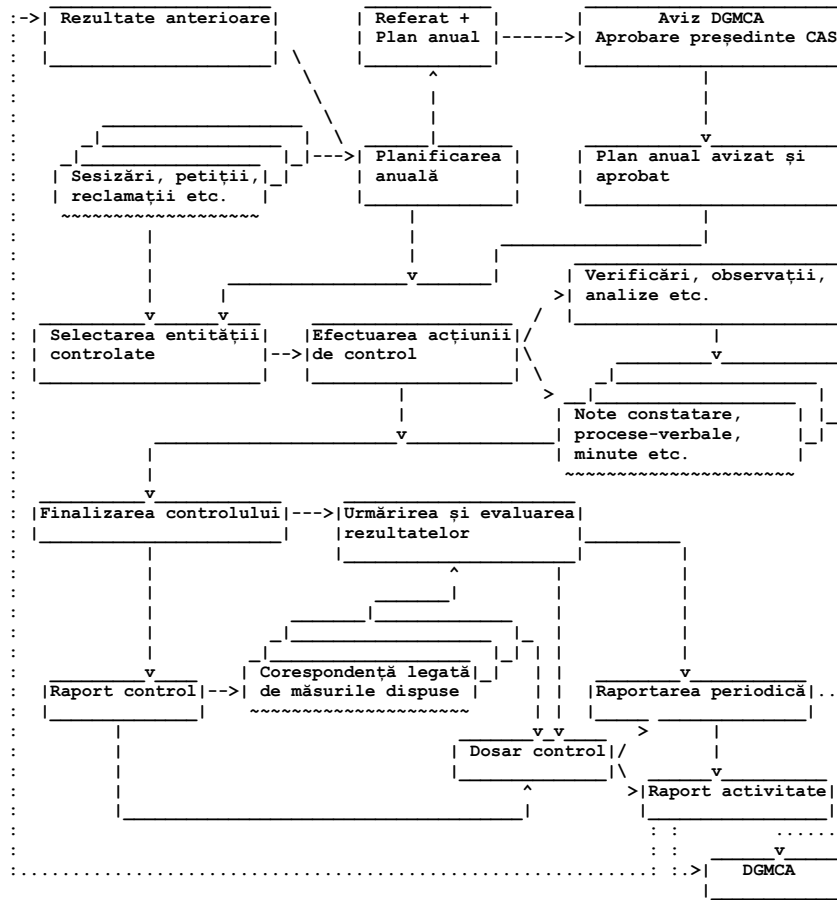
3.2.4. Activitatea desfășurată de structurile teritoriale de control este monitorizată și coordonată de DGMCA prin persoane anume desemnate în acest sens prin ordin al președintelui CNAS în calitate de coordonator regional.

3.2.5. Coordonatorul regional efectuează acțiuni de control inopinate și/sau operative la entități din aria teritorială de responsabilitate. Președinții-directori generali ai caselor de asigurări de sănătate arondate au obligația de a pune la dispoziția coordonatorului regional personalul de specialitate din cadrul caselor de asigurări de sănătate de care acesta are nevoie pentru a efectua acțiunile de control inopinate și/sau operative, asigurând plata cheltuielilor de deplasare aferente.

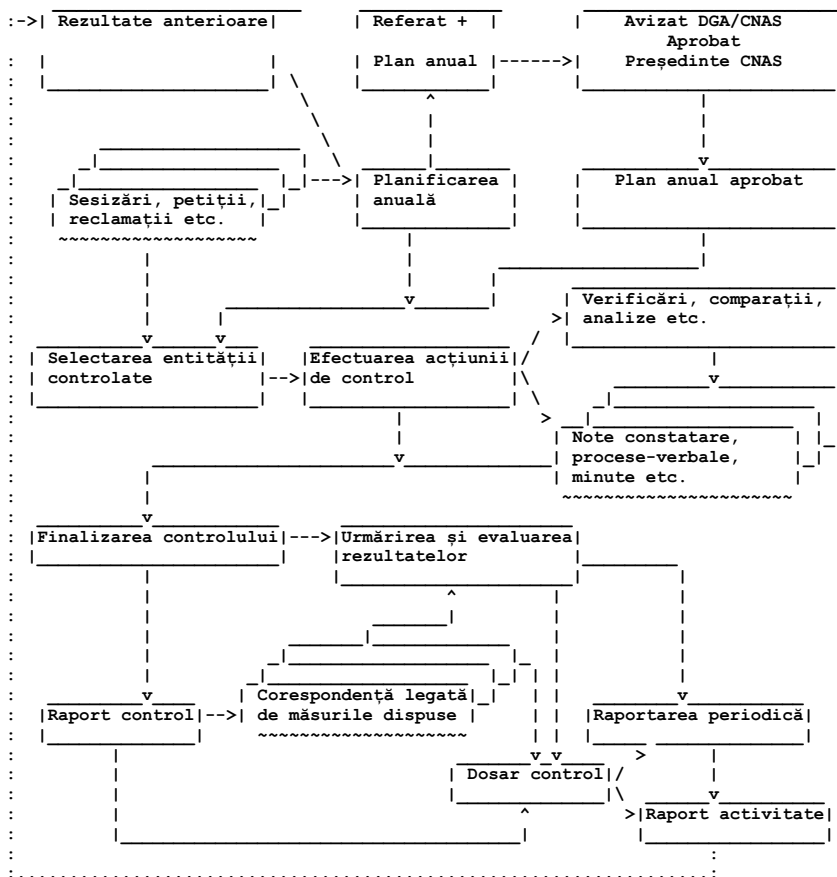
4. Activitățile specifice structurilor de control

Conducătorul structurilor de control este responsabil pentru organizarea și desfășurarea activităților specifice.

4.1. Diagrama activității structurilor teritoriale de control*)

4.2. Diagrama activității DGMCA*)

*) Diagramele sunt reproduse în facsimil.

5. Ghid procedural privind activitatea structurilor de control

5.1. Elaborarea planului de activitate de către structurile de control

5.1.1. În vederea realizării atribuțiilor proprii, structurile de control elaborează planuri de activități.

5.1.2. DGMCA va elabora planul strategic de activitate care va conține obiectivele specifice pe termen de 3—5 ani urmărite în activitatea desfășurată de structurile de control, pe care îl supune aprobării președintelui CNAS.

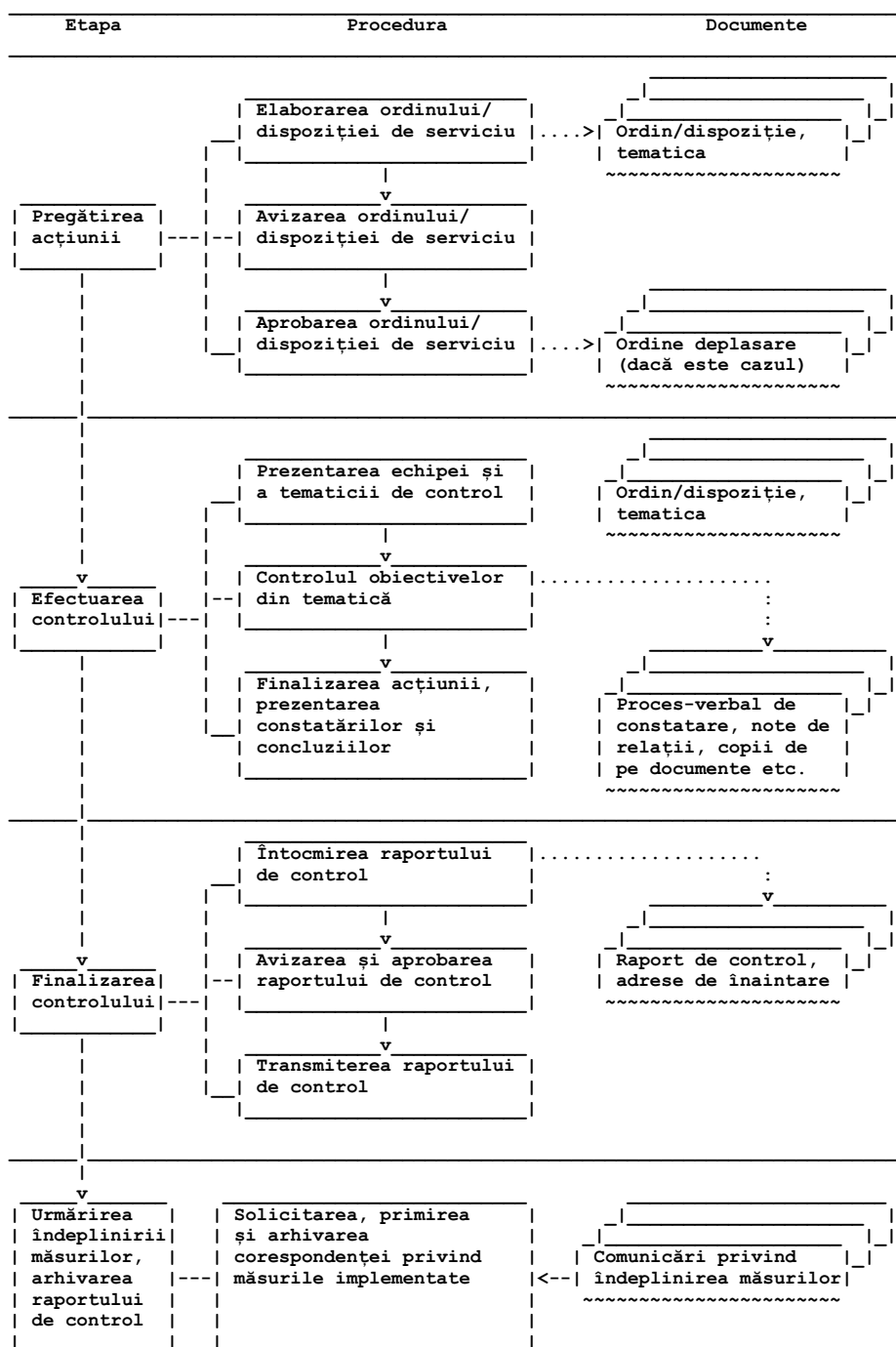
5.1.3. La nivelul fiecărei structuri de control se va întocmi anual un plan de activitate care va conține o estimare a numărului de acțiuni de control ce se poate efectua, precum și o fundamentare privind resursele necesare, care se aduc la cunoștința DGMCA.

5.1.4. Planul anual de activitate al DGMCA se aprobă de președintele CNAS.

5.1.5. Modul de întocmire, avizare și aprobare a planurilor anuale de activitate se stabilește anual de către DGMCA și se comunică structurilor teritoriale de control.

5.2. Derularea unei acțiuni de control

Schema generală a derulării unei acțiuni de control*) este reprezentată grafic astfel:

*) Schema este reprodusă în facsimil.

5.2.1. Pregătirea acțiunii de control

1. Ordinul/Dispoziția de serviciu reprezintă mandatul de intervenție întocmit de structura de control și aprobat de președintele CNAS sau de președintele-director general al casei de asigurări de sănătate, după caz. În ordinul/dispoziția de serviciu se precizează:

- temeiul legal și administrativ al efectuării controlului;
- perioada în care se desfășoară controlul;
- entitatea controlată;
- echipa de control;
- persoana din cadrul echipei desemnată să coordoneze acțiunea de control.

2. Tematica de control face parte integrantă din ordinul/dispoziția de serviciu și conține obiectivele acțiunii de control.

5.2.2. Efectuarea acțiunii de control

5.2.2.1. Prezentarea echipei de control și a tematicii

5.2.2.1.1. Echipa de control va prezenta conducerii sau unui reprezentant autorizat al entității controlate ordinul/dispoziția de serviciu, tematica și legitimațiile.

5.2.2.1.2. Personalul care lucrează în cadrul entității controlate va fi informat de către conducere cu privire la prezența echipei de control, la perioada acțiunii de control și la obligația de a răspunde prompt solicitărilor venite din partea membrilor echipei.

5.2.2.2. Controlul obiectivelor din tematică

5.2.2.2.1. Coordonatorul echipei va asigura repartizarea sarcinilor între membrii echipei și va urmări ca acțiunea de control să se desfășoare conform prevederilor legale în vigoare.

5.2.2.2.2. Membrii echipei de control vor urma dispozițiile coordonatorului echipei, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

5.2.2.2.3. Fiecare membru al echipei răspunde conform prevederilor legale în vigoare de propriile acțiuni din timpul controlului.

5.2.2.2.4. În activitatea de control, membrii echipelor vor utiliza tehnicile, formularele și instrumentele de control specifice pentru atingerea obiectivelor. Principalele tehnici, formulare și instrumente utilizate sunt:

1. tehnici:

a) verificarea reprezintă tehnica de control cel mai frecvent utilizată. Verificarea poate avea ca scop identificarea unor elemente, respectarea unor reguli sau calcularea unor indicatori;

b) observarea directă constă în urmărirea, la fața locului, a derulării unei activități. În activitatea de control, această tehnică este utilizată pentru urmărirea respectării conformității și regularității;

c) analiza constă în identificarea tuturor factorilor componenți ai unei activități sau proces și evaluarea lor, pe criterii de regularitate și conformitate;

d) dialogul constă în discuții purtate cu personalul cu responsabilități în funcție de tematică al entității controlate în vederea obținerii de informații pentru atingerea obiectivelor din tematica de control;

2. formulare:

a) procesul-verbal de constatare este un document în care se consemnează constatările echipei de control și trebuie întocmit obligatoriu în cadrul controlului efectuat la furnizorii de

servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu. Modelul și procedura de întocmire și înregistrare sunt prezentate în anexa nr. 5. Entitatea controlată va semna procesul-verbal de constatare și, în termen de maximum 3 zile calendaristice de la primirea acestuia, va comunica echipei de control obiectiile pe care le are față de consemnările din procesul-verbal de constatare;

b) nota de constatare este un document în care se consemnează constatările echipei de control în situația în care niciun reprezentant autorizat al entității controlate nu este prezent. Constatările din notă se vor limita la obiectivele ce pot fi atinse în condițiile absenței unui reprezentant autorizat al entității controlate. Modelul și procedura de întocmire și înregistrare sunt prezentate în anexa nr. 6;

c) procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor este un document prin care se aplică sancțiunile contravenționale stabilite de lege pentru care competența aparține structurilor de control și care se întocmește în conformitate cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare;

d) minuta este un document de consemnare a unor stări de fapt constatate cu ocazia controlului și care este relevant pentru atingerea obiectivelor acțiunii de control. Modelul și procedura de întocmire și înregistrare sunt prezentate în anexa nr. 9;

3. instrumente:

a) solicitarea este un instrument prin care echipa de control se adresează în scris reprezentanților entității controlate în vederea obținerii unor documente sau asigurării unor condiții pentru desfășurarea acțiunii de control, conform prevederilor legale în vigoare. Acest document este proba necesară în cazul în care entitatea controlată refuză să pună la dispoziția echipei de control documentele solicitate sau să asigure desfășurarea acțiunii de control. Modelul și procedura de întocmire și înregistrare sunt prezentate în anexa nr. 8. Refuzul entității controlate de a da curs solicitării atrage sancțiunile corespunzătoare;

b) nota de relații este un document prin care se solicită de la o persoană din cadrul entității controlate informații privind aspecte constatate de echipa de control. Nota de relații este utilizată atunci când o persoană are atribuții și responsabilități legate de obiectivele controlate sau echipa de control are nevoie de informații și probe suplimentare pentru clarificarea unor aspecte constatate. Modelul și procedura de întocmire și înregistrare sunt prezentate în anexa nr. 10.

Toate documentele verificate în cursul acțiunii de control vor fi ștampilate de către membrii echipei de control. Ștampila aplicată va trebui să fie conformă cu modelul din anexa nr. 7.

5.2.2.2.5. Etapele urmărite în atingerea unui obiectiv sunt:

a) analiza preliminară — constă în studierea entității controlate prin prisma activității desfășurate, a raportului cu instituția de care aparține structura de control și a obligațiilor reciproce;

b) documentarea — se face de către echipa de control la nivelul instituției de care aparține, în vederea pregătirii acțiunii de control, și la nivelul entității controlate, prin utilizarea tehnicilor și instrumentelor de control adecvate;

c) solicitarea de informații suplimentare — se face la nivelul entității controlate, în cazul în care informațiile și probele obținute nu sunt suficiente sau irefutabile;

d) elaborarea concluziilor — se face la sfârșitul acțiunii de control.

5.2.2.2.6. Echipa de control va solicita copii de pe toate documentele pe care le consideră necesare pentru susținerea constatărilor și concluziilor. Copiile vor fi semnate pentru conformitate de conducătorul sau de reprezentantul autorizat al entității controlate.

5.2.2.2.7. Documentele în original întocmite la solicitarea echipei de control vor fi semnate de persoanele care le-au întocmit și avizat, după caz, și de conducătorul sau de reprezentantul autorizat al entității controlate.

5.2.2.3. Încheierea acțiunii

5.2.2.3.1. Echipa de control va prezenta conducerii entității controlate constatările acțiunii de control, cu excepția cazului în care niciun reprezentant autorizat al entității controlate nu este prezent.

5.2.2.3.2. În cazul în care sunt exprimate obiecții cu privire la constatările echipei de control, entitatea controlată le va comunica echipei de control în termen de maximum 3 zile calendaristice de la data semnării/comunicării procesului-verbal de constatare/notei de constatare, la sediul casei de asigurări de sănătate cu care se află în relație contractuală.

5.2.3. Întocmirea raportului de control

5.2.3.1. Valorificarea acțiunilor de control se face prin întocmirea de către echipa de control a unui raport de control.

5.2.3.2. Raportul de control se întocmește într-un exemplar, în termen de maximum 15 zile calendaristice de la finalizarea efectuării controlului, în funcție de complexitatea acțiunii de control, și se supune avizării conducătorului structurii de control/directorului general adjunct — la nivelul CNAS, și aprobării președintelui CNAS/președintelui-director general al casei de asigurări de sănătate, în termen de o zi lucrătoare de la finalizare. Conducătorul instituției care a dispus controlul poate aproba prelungirea termenului de finalizare a raportului de control, cu respectarea prevederilor legale privind termenele de aplicare a unor sancțiuni. Aceste situații vor fi menționate în textul raportului.

5.2.3.3. Raportul de control va fi structurat conform prevederilor din anexa nr. 11 și va fi atașat la un dosar de control, structurat pe următoarele secțiuni:

A. raportul de control și adresa de înaintare a acestuia spre aprobare, precum și corespondența ulterioară legată de acesta cu entitatea controlată;

B. documentele administrative care au stat la baza efectuării acțiunii de control (ordin/dispoziție de serviciu, tematică, referat de justificare, sesizări, petiții, reclamații etc.) și lista anexelor din secțiunea C. În lista anexelor vor fi consemnate toate documentele din secțiunea C cu denumirea și numărul de pagini corespunzătoare;

C. documentele-anexă la raportul de control. Această secțiune va fi structurată pe subsecțiuni corespunzător obiectivelor din tematica de control și va conține numai documentele probante pentru constatările și măsurile corespunzătoare propuse.

5.2.3.4. La întocmirea raportului de control se vor respecta următoarele reguli:

a) constatările acțiunii de control vor fi consemnate succint, cu trimitere la anexe acolo unde este cazul. Vor fi consemnate numai iregularitățile și/sau disfuncționalitățile pe care echipa de control le-a constatat. Pentru fiecare dintre acestea se va menționa actul normativ sau administrativ care nu a fost respectat ori a fost încălcat, precizându-se în scris textul normei corespunzător. Se vor consemna, de asemenea, efectele iregularității sau disfuncționalității;

b) concluziile vor fi exprimate în funcție de constatări și vor fi sinteza acestora;

c) măsurile propuse trebuie să fie în concordanță cu prevederile legale în vigoare. De asemenea, acestea trebuie să fie în concordanță cu constatările și concluziile din raport. Măsurile propuse vor fi proporționale cu faptele, fezabile și oportune, și cu un termen de realizare distinct pentru fiecare măsură prevăzută în raportul de control.

5.2.3.5. Raportul de control întocmit în conformitate cu prevederile prezentelor norme metodologice se transmite entității controlate după aprobarea de către președintele CNAS pentru controalele operative și inopinate/președintele-director general al casei de asigurări de sănătate pentru controalele tematiche. În cazul în care acțiunea de control a vizat mai multe entități, acestora li se va transmite numai partea din raportul de control care le vizează în mod direct. În cazul în care pentru o entitate controlată nu s-au dispus măsuri, acesteia i se comunică numai acest fapt, printr-o adresă scrisă.

5.2.4. Finalizarea acțiunii de control

5.2.4.1. O acțiune de control se consideră ca fiind finalizată după implementarea măsurilor din raportul de control.

5.2.4.2. În cazul în care entitatea controlată nu a transmis în termenul stabilit prin măsurile aprobate stadiul implementării măsurilor, conducătorul structurii de control va face o notificare în scris către aceasta. Dacă în termen de 3 zile calendaristice de la primirea notificării entitatea controlată nu transmite stadiul implementării măsurilor, conducătorul structurii de control va notifica în scris acest fapt președintelui CNAS sau, după caz, președintelui-director general al casei de asigurări de sănătate.

5.2.4.3. Refuzul entităților controlate de a transmite stadiul implementării măsurilor se sancționează în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

5.2.4.4. Refuzul punerii în aplicare a măsurilor atrage sancțiuni, conform prevederilor legale în vigoare.

5.3. Dispoziții finale

5.3.1. DGMCA va elabora și supune aprobării președintelui CNAS cadrul de obiective urmărit în activitățile de control, în baza căruia se vor stabili tematicile de control ale structurilor teritoriale de control. După aprobarea de către președintele CNAS, cadrul de obiective va fi publicat pe site-ul CNAS.

5.3.2. Anexele nr. 1—11 fac parte integrantă din prezentele norme metodologice.

LEGITIMAȚIE DE CONTROL*)

— model —

Casa Națională de Asigurări de Sănătate LEGITIMAȚIE DE CONTROL seria ..... nr.		
 FOTO	Numele ..... Prenumele ..... Funcția ..... Casa de Asigurări de Sănătate ..... Act identitate: ..... seria ..... nr. .... Eliberat de ..... la ..... Data eliberării legitimației:	
	Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate/ Directorul general DGMCA, Semnătura titularului, ... L.S.	
Legitimația nu este transmisibilă.		
<p>Titularul legitimației are acces la persoanele fizice și juridice pentru efectuarea controlului, la furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu, la persoanele fizice care au obligația să vireze contribuția de asigurări sociale de sănătate la casele de asigurări de sănătate, în baza prevederilor titlului VIII - Asigurările sociale de sănătate din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, precum și la persoanele fizice care beneficiază de concedii și indemnizații și persoanele juridice ai căror salariați beneficiază de concedii și indemnizații, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 399/2006, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, titularul acestei legitimații are următoarele drepturi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să examineze orice înscrisuri și să solicite informațiile necesare, verbal sau în scris, în legătură cu obiectivele controlate; - să constate contravenții și să aplice sancțiuni potrivit prevederilor legale. 		
VIZE		
sem. .... /anul	sem. .... /anul	sem. .... /anul ....
sem. .... /anul	sem. .... /anul	sem. .... /anul ....

*) Modelul legitimației de control este reprodus în facsimil.

M E T O D O L O G I E
**de stabilire și recuperare a sumelor încasate necuvenit din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate
 de către furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale
 și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu**
SECȚIUNEA 1

1. Furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu care se află sau au fost în relații contractuale cu casele de asigurări de sănătate se supun, în termenul prevăzut de lege, controlului în scopul verificării concordanței dintre datele prevăzute în raportările către casele de asigurări de sănătate și cele din documentele primare existente la nivelul furnizorilor de servicii medicale,

medicamente și dispozitive medicale și furnizorilor de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu.

2. Organele de control pot solicita toate documentele considerate necesare pentru verificarea justificării serviciilor raportate de către furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu și plătite de casele de asigurări de sănătate.

3. Se consideră sume încasate necuvenit de către furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu orice sume decontate de casele de asigurări de sănătate în baza unui contract de furnizare de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu pentru care nu există documente justificative care să confirme realitatea serviciilor prestate de furnizorii aflați în relații contractuale cu casele de asigurări de sănătate/Casa Națională de Asigurări de Sănătate. Documentele care stau la baza raportărilor pot dobândi calitatea de document justificativ numai în condițiile în care sunt completate și furnizează toate informațiile prevăzute de normele legale în vigoare.

Documentele justificative trebuie să cuprindă următoarele elemente principale:

- a) denumirea documentului;
- b) denumirea și, după caz, sediul unității care întocmește documentul;
- c) numărul documentului și data întocmirii acestuia;
- d) menționarea părților care participă la efectuarea operațiunii (când este cazul);
- e) conținutul operațiunii și, atunci când este necesar, temeiul legal al efectuării acesteia;
- f) datele cantitative și valorice aferente operațiunii efectuate;

g) numele și prenumele, precum și semnăturile persoanelor care răspund de efectuarea operațiunii, ale persoanelor cu atribuții de control financiar preventiv și ale persoanelor în drept să aprobe operațiunile respective, după caz;

h) alte elemente menite să asigure consemnarea completă a operațiunilor efectuate.

SECȚIUNEA a 2-a

1. Constatarea sumelor încasate necuvenit din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate, denumit în continuare *fond*, de către furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu se face de către structurile de control.

2. La procesul-verbal de constatare se vor anexa, în copie, toate documentele pe care echipa de control le-a luat în considerare și care stau la baza constatărilor privind sumele încasate necuvenit.

SECȚIUNEA a 3-a

Recuperarea de la furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu a sumelor încasate necuvenit din fond se efectuează de structurile de specialitate cu atribuții în domeniu din cadrul caselor de asigurări de sănătate, potrivit măsurilor dispuse prin raportul de control, în condițiile legii.

ANEXA Nr. 3

la normele metodologice

GHIDUL

privind controlul în sistemul asigurărilor sociale de sănătate

1. Dispoziții generale

1.1. Prezentul ghid reprezintă un ansamblu de reguli și dispoziții care stabilesc tipurile de control, specifice Direcției generale monitorizare, control și antifraudă, respectiv structurilor teritoriale de control, inclusiv scopul, obiectivele, programarea, pregătirea și finalizarea acțiunilor de control, modul de exercitare a controlului și limitele acestuia.

1.2. În raport cu etapele în care se derulează controlul, ghidul stabilește coordonatele generale ale acestuia și integrarea unei metodologii unitare în activitatea de control desfășurată de personalul împuternicit al structurilor de control.

2. Scopul și obiectivele activității de control

2.1. Activitatea de control a personalului care exercită atribuții în acest domeniu are drept scop protejarea intereselor asiguraților și buna gestiune financiară a Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, denumit în continuare *fond*, prin:

- a) evidențierea și aducerea la cunoștința entității controlate a abaterilor și faptelor care au generat încălcarea reglementărilor legale în domeniul asigurărilor sociale de sănătate și a consecințelor produse de această încălcare;
- b) determinarea entităților controlate să își însușească și să respecte normele legale în domeniul asigurărilor sociale de sănătate;
- c) cunoașterea dinamicii și a gradului de repetabilitate al aceluiași fapt care contravine normelor legale, în vederea stabilirii periodicității intervențiilor pentru înlăturarea deficiențelor și limitarea efectelor patrimoniale negative;
- d) dispunerea măsurilor adecvate în vederea restabilirii legalității și evaluarea impactului și a eficienței măsurilor luate anterior;

e) conștientizarea entității controlate prin prezentarea riscurilor induse de nerespectarea prevederilor care decurg din reglementările aplicabile propriei activități și a avantajelor posibile determinate de conformitatea cu legislația din domeniul asigurărilor sociale de sănătate.

2.2. Principalele obiective ale activității de control, fără a se limita la acestea, sunt:

a) verificarea accesului asiguraților la serviciile de asistență medicală, medicamente și dispozitive medicale și serviciile de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu, conform statutului acestora;

b) verificarea respectării prevederilor legale de către furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu aflați în relație contractuală cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate, denumită în continuare *CNAS*/casele de asigurări de sănătate;

c) verificarea îndeplinirii de către furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu a obligațiilor contractuale privind serviciile medicale, medicamentele, dispozitivele medicale și serviciile de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu, decontate de *CNAS*/casele de asigurări de sănătate;

d) verificarea modului de utilizare a fondului la nivelul caselor de asigurări de sănătate.

2.3. La stabilirea obiectivelor se vor avea în vedere rezultatele activității anterioare, sesizările, informațiile provenite de la asigurați, furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale, contribuabili, case de asigurări de sănătate, mass-media, de la alte autorități, precum și din constatările proprii.

3. Tipuri de control. Limite ale activității de control

3.1. În realizarea funcțiilor, a scopurilor și a obiectivelor stabilite prin actele normative de organizare și funcționare, personalul din cadrul structurilor de control exercită, în mod permanent, controale cu caracter operativ, inopinat și tematic.

3.2. Controlul operativ constă în verificarea, limitată în timp și sub raportul sferei de cuprindere, a unui furnizor de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu, a unui asigurat sau a unei case de asigurări de sănătate, în vederea stabilirii existenței ori inexistenței unor încălcări ale reglementărilor legale aplicabile în domeniul asigurărilor sociale de sănătate. Controalele operative sunt controale neplanificate.

3.2.1. Obiectivele concrete urmărite, de regulă, se referă la verificarea punctuală a respectării de către entitatea controlată a obligațiilor ce îi revin conform prevederilor legale, verificarea conformității serviciilor prestate de către furnizorii de servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale și furnizorii de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu și îngrijiri paliative la domiciliu sau, în cazul apariției unui pericol iminent, verificarea menținerii/sistării activității și prestării serviciilor până la realizarea conformității, precum și alte verificări dispuse de șeful ierarhic potrivit domeniului și limitelor de competență.

3.2.2. Controlul operativ se dispune de președintele CNAS și se caracterizează prin rapiditate, rigoare și eficiență și nu poate fi transformat, în lipsa unor constatări valorificabile, în control tematic sau de altă natură.

3.3. Controlul inopinat constă în verificarea punctuală a unei stări, situații sau consecințe determinate de încălcarea directă de către entitatea controlată a unei reglementări, care lezează interesele legitime ale unui partener din sistemul de asigurări sociale de sănătate. Controalele inopinate sunt controale neplanificate.

3.3.1. Controlul inopinat este un control impus, de regulă, de o reclamație, sesizare, petiție provenită de la un partener din sistem, mass-media ori de la alte autorități sau din dispoziția președintelui CNAS.

3.3.2. Sunt considerate controale inopinate: controlul-țintă, controlul de necesitate și controlul de conformitate efectuate pentru stabilirea corespondenței dintre conținutul și limitele documentelor prevăzute în actele normative și activitatea propriu-zisă a entității controlate.

3.4. Controlul tematic este controlul programat, cu obiective expres stabilite și cu o durată determinată, menit să asigure verificarea conformității cu normele aplicabile în sistemul de asigurări sociale de sănătate.

3.4.1. Controlul tematic se execută pe baza planului anual de activități al structurilor de control și se realizează, de regulă, de o echipă formată din persoane cu specializări diferite pentru acoperirea întregii problematice supuse acestei activități.

3.4.2. Entităților controlate le vor fi aduse la cunoștință perioada supusă controlului, tematica de control, precum și

perioada în care se va desfășura acțiunea și li se va solicita desemnarea unor reprezentanți care pe toată durata controlului să răspundă solicitărilor echipei de control.

3.5. În desfășurarea activității de control, echipa de control poate solicita reprezentantului legal al entității controlate prezentarea la sediul casei de asigurări de sănătate cu actele/documentele solicitate în prealabil de către echipa de control printr-o notificare scrisă, confirmată de primire.

3.6. În cazul în care în cadrul acțiunilor de control se constată fapte a căror cercetare nu este de competența structurilor de control, echipele de control vor consemna cele constatate și vor anunța conducătorul structurii de control în vederea aducerii la cunoștință ordonatorului de credite care a dispus acțiunea de control, urmând a fi sesizate autoritățile și/sau organele abilitate (competente).

4. Efectuarea controlului. Etape de desfășurare. Caracterizare generală

Activitatea de control se realizează în următoarele etape:

4.1. prezentarea inițială, în cadrul căreia unui reprezentant autorizat al entității controlate i se comunică:

a) echipa de control;

b) obiectivele avute în vedere;

c) perioada preconizată de desfășurare, sub rezerva prelungirii acesteia din motive obiective, în raport cu natura sau caracterul unor constatări care impun o astfel de prelungire;

4.2. controlul propriu-zis, care se execută prin verificarea concretă a existenței conformității operațiunilor și serviciilor, pe bază de documente, observare și raționament, prin utilizarea tehnicilor și instrumentelor specifice;

4.3. finalizarea acțiunii de control, materializată în constatări concrete ale faptelor în legătură cu fiecare dintre obiectivele avute în vedere și aplicarea de sancțiuni contravenționale, în condițiile legii.

5. Valorificarea actelor de control

5.1. Actele de control încheiate în urma finalizării acțiunii de control, pentru a-și produce efectele, urmează să fie valorificate prin punerea în aplicare a măsurilor stabilite conform pct. 5.2.3.4. lit. c) din normele metodologice.

5.2. Actele de control pot fi supuse procedurilor de contestare conform prevederilor legale în vigoare.

5.3. Pentru pagubele cauzate în activitatea de control, ca urmare a neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor, personalul cu atribuții de control răspunde potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

6. Dispoziții tranzitorii și finale

Prevederile prezentului ghid se completează cu reglementările specifice din actele normative privind organizarea și funcționarea sistemului de asigurări sociale de sănătate, precum și cu celelalte dispoziții legale aplicabile activității de control.

ANEXA Nr. 4

la normele metodologice

CODUL DE CONDUITĂ

al personalului cu atribuții de control din sistemul de asigurări sociale de sănătate

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

1. Personalul cu atribuții de control din cadrul structurilor de control exercită prerogativele de putere publică pentru realizarea atribuțiilor în conformitate cu dispozițiile cuprinse în actele normative de organizare și funcționare proprii, în legislația

generală sau specială aplicabilă și cu principiile și normele stabilite prin prezentul cod de conduită.

2. În sensul prevederilor prezentului cod de conduită, *controlul* este activitatea efectuată de persoane cu pregătire corespunzătoare care exercită atribuții de verificare sau control, în baza unei împuterniciri date în condițiile legii.

3. Pregătirea și experiența personalului structurilor de control constituie un element esențial în atingerea obiectivelor. Acesta trebuie să posede cunoștințe, experiență și alte competențe necesare pentru a-și exercita responsabilitățile individuale:

a) competența în vederea aplicării normelor, procedurilor și tehnicilor de control;

b) cunoașterea principiilor de bază în economie, în domeniul juridic și în domeniul tehnologiilor informatice, aplicabile sistemului de asigurări sociale de sănătate;

c) cunoștințe suficiente pentru a identifica abateri și deficiențe și pentru a le analiza și verifica;

d) capacitatea de a comunica oral și în scris, de a putea expune clar și eficient obiectivele, constatările, concluziile și măsurile propuse în urma controalelor efectuate.

4. Structura de control trebuie să dispună în mod colectiv de toată competența și experiența necesare în realizarea activității specifice.

5. Personalul care efectuează activități de control trebuie să aibă o atitudine imparțială, să nu aibă prejudecăți și să nu se afle în conflict de interese.

6. Personalul care efectuează activități de control trebuie să își îndeplinească atribuțiile în mod obiectiv și independent, cu profesionalism și integritate, potrivit normelor și procedurilor specifice activității de control.

7. Nu pot fi desemnate să efectueze acțiuni de control persoane care sunt soți, rude sau afini până la gradul al patrulea inclusiv cu conducătorul entității controlate ori cu membrii organului de conducere colectivă.

8. Persoanele care efectuează controale nu trebuie implicate în vreun fel în îndeplinirea activităților pentru care au atribuții de control.

9. În echipele de control nu pot fi nominalizate persoane care au lucrat în entitățile controlate. Această interdicție se poate ridica după trecerea unei perioade de 1 an.

10. Persoanele care se găsesc în una dintre situațiile prevăzute la pct. 7, 8 sau 9 au obligația de a informa de îndată, în scris, conducătorul structurii de control, în vederea remedierii situației.

SECȚIUNEA a 2-a

Principii și reguli aplicabile actului de control — caracteristici și particularități

1. În înțelesul prezentului cod de conduită, *controlul* reprezintă o activitate legală, necesară și utilă, exercitată cu obiectivitate și imparțialitate, destinată menținerii sau restabilirii echilibrului dintre dispozițiile normative aplicabile domeniului asigurărilor sociale de sănătate și modul concret în care acționează entitatea controlată ori structurile sale interne și personalul acestora în acel domeniu.

2. Controlul are ca scop obținerea de date și informații concludente ale căror analiză, prelucrare și interpretare să permită evaluarea corectă a nivelului de respectare a obligațiilor din domeniul asigurărilor sociale de sănătate, stabilite în sarcina entității controlate.

3. Actul de control este guvernat de următoarele principii:

a) *legalitatea* — principiul potrivit căruia orice acțiune de verificare sau control poate fi efectuată dacă este prevăzută de lege ori de un alt act normativ aplicabil domeniului asigurărilor sociale de sănătate;

b) *oficialitatea* — principiul care impune ca orice acțiune de verificare sau control să se execute în temeiul unei împuterniciri exprese;

c) *regularitatea* — principiul conform căruia actul de verificare sau control să se desfășoare la intervale rezonabile de timp, în așa fel încât să asigure cunoașterea și stabilirea modului în care entitatea controlată își îndeplinește obligațiile legale și să nu afecteze activitatea normală a acesteia;

d) *egalitatea de tratament* — principiul care instituie garanția că personalul împuternicit cu atribuții de verificare sau control își exercită îndatoririle cu respectarea normelor și regulilor deontologice față de toate entitățile controlate;

e) *confidențialitatea* — principiul care obligă personalul cu atribuții de verificare ori control să nu divulge date, documente sau orice alte informații, precum și identitatea persoanelor care au formulat reclamații, sesizări ori petiții, cu excepția îndatoririlor care decurg din procedurile judiciare;

f) *profesionalismul* — principiul care presupune exercitarea cu competență, responsabilitate, eficiență, conștiinciozitate și corectitudine a activității de către personalul cu atribuții de control;

g) *integritatea* — principiul conform căruia personalul cu atribuții de control este obligat să își îndeplinească îndatoririle cu bună-credință, să respingă orice încercare de influențare sau de deturnare de la obiectivele și scopul acțiunii, să nu pretindă și să nu primească, în nicio împrejurare, bani ori alte foloase sau promisiuni de astfel de daruri pentru tănuirea rezultatelor reale ale activității de control ori pentru avantajarea, în orice mod, a entității controlate;

h) *obiectivitatea și imparțialitatea* — principii care obligă personalul cu atribuții de verificare și control să îndeplinească acțiunea propriu-zisă, să constate și să dispună măsurile, pe baza datelor și documentelor examinate și susținute de acestea, cu eliminarea interpretărilor personale, subiective, nesusținute și părtinitoare, în dezacord cu realitatea;

i) *consecvența și proporționalitatea* — principii care impun personalului cu atribuții de control să dispună măsuri cu conținut și consecințe corespunzătoare încălcărilor sau nerespectărilor reglementărilor legale și să asigure corespondența dintre gravitatea faptelor și sancțiunile aplicate.

4. Controlul, ca activitate necesară și utilă, se definește prin următoarele caracteristici:

a) *unicitatea* — un domeniu de activitate este supus unei singure proceduri de control; repetarea acesteia este determinată de existența indiciilor privind săvârșirea unor încălcări ale reglementărilor legale de către entitatea controlată sau de necesitatea verificării îndeplinirii măsurilor dispuse printr-un control anterior;

b) *diversitatea* — efectuarea controlului asupra acelor domenii de activitate ale entității controlate susceptibile să conțină sau să dezvolte riscuri de neconformitate cu normele specifice sistemului de asigurări sociale de sănătate;

c) *specialitatea* — controlul se efectuează numai în domeniul de competență al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și al caselor de asigurări de sănătate;

d) *periodicitatea* — controlul se efectuează conform programării stabilite, pentru a nu perturba activitatea normală a entității controlate și, în același timp, pentru a nu îi permite acesteia să încalce obligațiile legale în domeniul asigurărilor sociale de sănătate.

SECȚIUNEA a 3-a

Drepturile și îndatoririle personalului cu atribuții de control

1. Personalul cu atribuții de control are obligația, la începerea acțiunii, să prezinte reprezentantului entității controlate ordinul/decizia de serviciu și legitimația privind desemnarea în vederea efectuării controlului și obiectivele acestuia.

2. Personalul cu atribuții de control este obligat să se documenteze asupra activității ori principalelor activități îndeplinite de entitatea controlată, să obțină date relevante despre punctele de lucru utilizate de aceasta, să se informeze asupra corespondenței dintre obiectul/obiectele de activitate cuprins/cuprinse în actul de înființare și activitatea propriu-zisă, să solicite sau, după caz, să i se prezinte înscrisuri, copii și orice alte documente care au legătură cu controlul.

3. Personalul cu atribuții de control este obligat să păstreze confidențialitatea documentelor, materialelor și altor înscrisuri de care are cunoștință în timpul desfășurării controlului.

4. Personalul cu atribuții de control are acces la toate entitățile prevăzute de prezentul ordin ca fiind pasibile de control, în domeniul asigurărilor sociale de sănătate.

5. Pentru clarificarea unor probleme specifice care presupun cunoștințe de specialitate din diverse domenii de activitate (tehnic, tehnologic, juridic și altele asemenea), personalul cu atribuții de control poate cere sprijinul unor specialiști.

6. Personalul cu atribuții de control are obligația să își fundamenteze constatările, concluziile și măsurile atât pe bază de documente și informații, cât și pe baza datelor provenite de la structurile entității controlate și a celor rezultate din analiza

directă și evaluările făcute de personalul implicat în activitățile supuse controlului.

7. Personalul cu atribuții de control are dreptul să solicite reprezentantului entității controlate înscrisurile, documentele sau materialele care conțin date relevante în legătură cu obiectul controlului și să ceară să i se pună la dispoziție copii ale acestora, pentru fundamentarea constatărilor și măsurilor dispuse.

8. Încălcarea dispozițiilor legale și a prevederilor prezentului cod de către personalul cu atribuții de control angajează răspunderea juridică, în condițiile legii, cu privire la fapte care au legătură cu exercitarea acțiunii de control.

9. Persoanele însărcinate cu activități de control pot fi făcute răspunzătoare de fapte privind încălcarea prezentului cod numai dacă acestea sunt comise în activitatea de control propriu-zisă.

*ANEXA Nr. 5
la normele metodologice*

PROCES-VERBAL DE CONSTATARE

1. Servește ca document obligatoriu în care sunt consemnate constatările echipei de control la încheierea efectuării unei acțiuni de control.

2. Se întocmește în două exemplare de către echipa de control și se semnează de către reprezentanții autorizați ai entității controlate.

3. Se înregistrează la entitatea controlată.

4. Se arhivează la entitatea controlată (exemplarul 1) și la structura de control (exemplarul 2) în secțiunea C a dosarului de control.

— Model —

Casa de Asigurări de Sănătate .....
Nr. .... din .....

PROCES-VERBAL DE CONSTATARE

Subsemnații, ...
(membrii echipei de control)

în baza .....
(temeiul legal)

și a Ordinului/Dispoziției nr. .... din ....., am efectuat în perioada ..... o acțiune de control la

(datele de identificare a entității controlate)

Tematica acțiunii de control:

1. ....;
2. ....;
3. ....;
4. ....;
5. ....;
- .....;
- n. ....

Perioada controlată .....

Documente și operațiuni controlate:

- .....;
- .....;
- .....;
- .....;

Pentru perioada verificată conducerea .....
(entitatea controlată)

a fost asigurată de:

- .....
- .....
- .....
- .....

În urma efectuării controlului, cu rezerva că responsabilitatea pentru veridicitatea înscrisurilor și a documentelor anexate la prezentul proces-verbal de constatare revine ....., echipa de control face următoarele

C O N S T A T Ă R I:

1. Obiectivul 1

2. Obiectivul 2

3. Obiectivul 3

4. Obiectivul 4

n. Obiectivul n

La terminarea controlului au fost restituite toate actele și documentele puse la dispoziția echipei de control, excepție făcând documentele întocmite la solicitarea echipei de control și copiile conforme cu originalul după documentele verificate, asumate prin semnătură și ștampilă de entitatea controlată.

La prezentul proces-verbal de constatare pot fi exprimate obiecții cu privire la constatările echipei de control, în termen de maximum 3 zile lucrătoare de la data semnării/comunicării procesului-verbal de constatare, printr-o contestație scrisă, depusă la sediul casei de asigurări de sănătate.

Prezentul proces-verbal de constatare a fost întocmit în două exemplare, dintre care unul rămâne la ..... și unul la echipa de control.

(entitatea controlată)

Echipei de control,

.....
 .....
 .....

Reprezentanți ai entității controlate,

.....
 .....
 .....

*ANEXA Nr. 6
 la normele metodologice*

N O T Ă D E C O N S T A T A R E

1. Servește ca document obligatoriu în care sunt consemnate constatările echipei de control la încheierea efectuării unei acțiuni de control, în condițiile în care nu există un reprezentant autorizat al entității controlate.

2. Se întocmește în două exemplare de către echipa de control.

3. Se înregistrează la instituția care a dispus acțiunea de control.

4. Se arhivează la structura de control (exemplarul 1) în secțiunea C a dosarului de control și la entitatea controlată (exemplarul 2).

5. La nota de constatare trebuie să fie anexată o minută prin care se consemnează lipsa unui reprezentat autorizat al entității controlate.

— Model —

Casa de Asigurări de Sănătate .....
 Nr. .... din .....

NOTĂ DE CONSTATARE

Subsemnații, ...
 (membrii echipei de control)

în baza .....
 (temeiul legal)

și a Ordinului/Dispoziției nr. .... din ....., am efectuat în perioada ..... o acțiune de control la .....
 (datele de identificare a entității controlate)

Tematica acțiunii de control:

1. ....;
2. ....;
3. ....;
4. ....;
5. ....;
- n. ....

Perioada controlată: .....

Documente și operațiuni controlate:

- .....;
- .....;
- .....;
- .....;
- .....;

În urma efectuării controlului, cu rezerva că responsabilitatea pentru veridicitatea înscrisurilor și a documentelor anexate la raport revine ....., echipa de control face următoarele

CONSTATĂRI:

1. Obiectivul 1

- .....
- .....
- .....

2. Obiectivul 2

- .....
- .....
- .....

3. Obiectivul 3

- .....
- .....
- .....

4. Obiectivul 4

- .....
- .....
- .....

n. Obiectivul n

- .....
- .....
- .....

Prezenta notă de constatare a fost întocmită în două exemplare, dintre care unul va fi transmis la ..... și unul rămâne la echipa de control.

(entitatea controlată)

Echipa de control,

.....

.....

.....

ANEXA Nr. 7
la normele metodologice

MODEL ȘTAMPILĂ *)

Unitatea organizatorică CONTROL Nr. legitimație .... Structura de control
---

Ștampila este unitară, unică și netransmisibilă.

*) Modelul ștampilei este reprodus în facsimil.

ANEXA Nr. 8
la normele metodologice

SOLICITARE

1. Servește ca document prin care echipa de control se adresează entității controlate în vederea obținerii unor documente, facilitării accesului în anumite locații, asigurării sprijinului unor persoane din cadrul entității controlate etc.
2. Se întocmește în două exemplare de către echipa de control și se înregistrează la entitatea controlată.
3. Se arhivează la entitatea controlată (exemplarul 1) și la structura de control (exemplarul 2) în secțiunea C a dosarului de control.

— Model —

Casa de Asigurări de Sănătate .....

Structura de control .....

Nr. .... din .....

SOLICITARE

Subsemnații, ...,
(membrii echipei de control)

în baza .....,
(temeiul legal)

și a Ordinului/Dispoziției nr. .... din ....., aflați în control la .....,
(datele de identificare a entității controlate)

în vederea asigurării unei bune desfășurări a acțiunii de control, vă rugăm să dați curs următoarelor solicitări:

1. ....
Termen: .....

2. ....
Termen: .....

3. ....
Termen: .....

.....

n. ....
Termen: .....

Echipa de control,

.....
.....
.....

Confirmare de primire

.....
(semnătura și ștampila entității controlate)

MINUTĂ

1. Servește ca document prin care echipa de control consemnează o situație, stare de fapt, constatare etc. pentru care este necesară confirmarea imediată.
2. Se întocmește într-un singur exemplar și se semnează de membrii echipei de control și, după caz, de:
  - reprezentanții entității controlate;
  - personalul desemnat de reprezentanții autorizați ai entității controlate să însoțească membrii echipei de control;
  - persoane din cadrul entității controlate care sunt implicate în cele consemnate;
  - terțe persoane care confirmă cele consemnate în minută.
3. Se arhivează la structura de control în secțiunea C a dosarului de control.

— Model —

Casa de Asigurări de Sănătate .....

Structura de control .....

MINUTĂ

Subsemnații, ...
(membrii echipei de control)

în baza .....
(temeiul legal)

și a Ordinului/Dispoziției nr. .... din ....., aflați în control la .....
(datele de identificare a entității controlate)

consemnăm prin prezenta minută următoarele:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
- n. ....

Echipa de control,
.....
.....
.....

Pentru conformitate
.....
.....
.....

NOTĂ DE RELAȚII

1. Servește ca document prin care echipa de control solicită informații de la o persoană din entitatea controlată.
2. Se întocmește în două exemplare și se semnează de membrii echipei de control și de persoana căreia i se adresează.
3. Un exemplar rămâne la persoana chestionată (exemplarul 1) și un alt exemplar (exemplarul 2) se arhivează la structura de control în secțiunea a III-a a dosarului de control, împreună cu răspunsul persoanei chestionate.

— Model —

Casa de Asigurări de Sănătate .....

Structura de control .....

NOTĂ DE RELAȚII

Subsemnații, ...
(membrii echipei de control)

în baza .....
(temeiul legal)

și a Ordinului/Dispoziției nr. .... din ....., aflați în control la .....
(datele de identificare a entității controlate)

solicităm de la ..... răspunsuri/precizări la următoarele:
(persoana chestionată — numele, prenumele și funcția deținută în cadrul entității controlate)

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
- n. Dacă mai aveți ceva de adăugat.
Termen: .....

(data și ora)

Răspunsurile vor fi formulate în scris, în două exemplare. La răspunsuri vă rugăm să anexați copii conforme de pe documente care să vă susțină afirmațiile. Răspunsurile împreună cu anexele vor fi numerotate și semnate pe fiecare pagină de dumneavoastră și de membrii echipei de control.

Atât prezenta notă de relații, cât și răspunsul dumneavoastră sunt documente confidențiale.

Echipe de control,
 .....
 .....
 .....
 .....

Am primit nota de relații.

.....
 (numele, prenumele și funcția)

.....
 Data și ora

.....

*ANEXA Nr. 11
 la normele metodologice*

RAPORT DE CONTROL

1. Este documentul prin care echipa de control consemnează constatările, formulează concluziile și propune măsurile corespunzătoare.

2. Se întocmește într-un exemplar.

3. Circuitul documentului:

Avizare:

— pentru controalele efectuate la nivelul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate: conducătorul structurii de control și directorul general adjunct al Direcției generale monitorizare, control și antifraudă;

— pentru controalele efectuate la nivelul caselor de asigurări de sănătate: conducătorul structurii de control teritoriale.

Aprobare:

— la președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate/președintele-director general al casei de asigurări de sănătate.

Implementare măsuri:

— la entitatea controlată;

— la structurile funcționale din cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate sau ale caselor de asigurări de sănătate implicate în implementarea măsurilor dispuse (în copie).

Arhivare:

— la entitatea controlată;

— la structura de control.

4. Exemplarul „în original” al raportului de control se arhivează la structura de control în secțiunea A a dosarului de control, iar un exemplar copie — conform cu originalul se transmite entității controlate. Accesul altor entități abilitate la rapoartele de control se face numai cu acordul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate/președintelui-director general al casei de asigurări de sănătate, după caz.

5. În cazul în care există mai multe entități controlate în baza unui/unei singur(e) ordin/dispoziții, fiecareia dintre acestea i se va transmite numai conținutul raportului de control care o vizează în mod direct.

— Model —

Casa Națională de Asigurări de Sănătate/Casa de Asigurări de Sănătate .....

Structura de control .....

Aprobat

*Președintele Casei Naționale de Asigurări
 de Sănătate/Președintele-director general
 al Casei de Asigurări de Sănătate .....*

.....

Avizat*

Directorul general adjunct al Direcției generale
 monitorizare, control și antifraudă

.....

Avizat

Conducătorul structurii de control,

.....

RAPORT DE CONTROL

Subsemnații, ...

(membrii echipei de control)

în baza .....

(temeiul legal)

și a Ordinului/Dispoziției nr. .... din ....., am efectuat în perioada ..... o acțiune de control la

.....

(datele de identificare a entității controlate)

Tematica acțiunii de control:

1. ....;
2. ....;
3. ....;
- .....;
- n. ....

Perioada controlată .....

Documente și operațiuni controlate:

- .....;
- .....;
- .....;
- .....;
- .....;
- .....;
- .....;

Pentru perioada verificată conducerea .....
(entitatea controlată)

a fost asigurată de:

- .....
- .....
- .....
- .....

În urma efectuării controlului, cu rezerva că responsabilitatea pentru veridicitatea înscrisurilor și a documentelor anexate la raport revine ....., echipa de control face următoarele

CONSTATĂRI:

1. Obiectivul 1 .....
2. Obiectivul 2 .....
3. Obiectivul 3 .....
4. Obiectivul 4 .....
- .....
- n. Obiectivul n .....

CONCLUZII:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
- x. ....

MĂSURI:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
- y. ....

..... va raporta stadiul implementării măsurilor și îl va prezenta către .....
(denumirea entității controlate)

și ....., în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea prezentului raport de control.

Echipa de control,

.....

.....

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ

pentru modificarea Normelor privind autorizarea brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare, precum și condițiile de menținere a acestora, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 15/2010

Potrivit Hotărârii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din data de 20 noiembrie 2013, prin care s-a aprobat modificarea Normelor privind autorizarea brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare, precum și condițiile de menținere a acestora, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 15/2010,

în temeiul dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. b), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. b), art. 6 alin. (1) și (2) și ale art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite următoarea normă:

Articol unic. — Normele privind autorizarea brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare, precum și condițiile de menținere a acestora, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor nr. 15/2010, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 14 din 6 ianuarie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5 se abrogă.

2. La articolul 14, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul vacantării unei poziții deținute de o persoană prevăzută la alin. (1), perioada până la propunerea și depunerea documentației complete pentru o nouă persoană nu trebuie să depășească 90 de zile, în cazul administratorului, și 60 de zile, în cazul conducătorului executiv, de la data vacantării.”

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Dan Radu Rușanu

București, 27 noiembrie 2013.
Nr. 17.

RECTIFICĂRI

În Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2013 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome și pentru prorogarea unui termen, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 388 din 28 iunie 2013, se face următoarea rectificare:

— la semnături, în loc de:

*„Contrasemnează:
Ministrul mediului și schimbărilor climatice,
Rovana Plumb
Ministrul delegat pentru ape, păduri și piscicultură,
Lucia Ana Varga
Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale și administrației publice,
Nicolae-Liviu Dragnea
Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor publice,
Daniel Chițoiu
p. Ministrul delegat pentru buget,
Enache Jiru,
secretar de stat
Ministrul economiei,
Varujan Vosganian”*

se va citi:

*„Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul finanțelor publice,
Daniel Chițoiu
p. Ministrul delegat pentru buget,
Enache Jiru,
secretar de stat
Ministrul sănătății,
Gheorghe-Eugen Nicolăescu”.*

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 643314